

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 535-9500

Vol. LXX Kaina 15 c.

PIRMADIENIS — MONDAY, LIEPA — JULY 19, 1976

Nr. 168

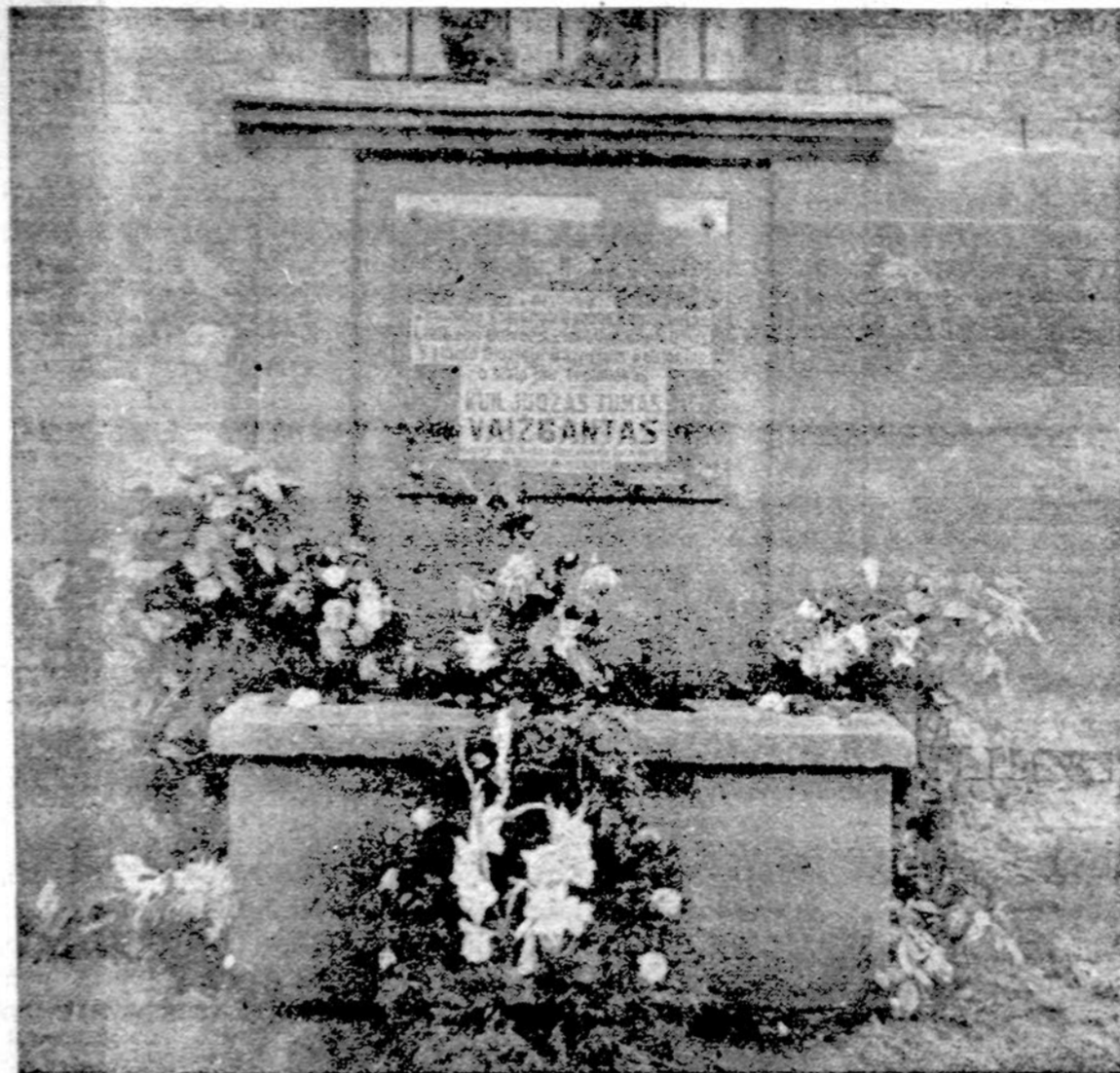
Nuvežti pavergtiems reikia dvasinių gėrybių

Iš ok. Latvijos išvykusio latvių evang. kunigo Šmito pasakojimas

Bonna. — Latvių evangelikų kunigas Šmitas, kuriam po didelio vargo pavyko įsikurti Vakarų Vokietijoje, vokiečių laikraštiniams duotame pasikalbėjime nušvietė dabartinę okupuotos Latvijos padėtį, kuri labai panaši į Lietuvos. Kai kas iš jo pasakojo.

Šmitas nepataria išvykti iš Latvijos latviams, kurie turi puštinai neblogą darbą ir nėra politiškai persekiojami. Rusų Latvijoje ir taip yra per daug, o į kiekvieno išvykusio latvio vietą rusų atvyks ne vienas, bet keli ar keliolika. Skundžiai, kad latvių šeimos mažos, aktyrybos dažnas reiškinys. Latvių tautos dvasia yra dau-

giau pažeista nei tokioj Estijoje ir Lietuvoje. Latvių religinis susicementavimas irgi silpnėjęs nei Estijoje ar Lietuvoje. Lietuvos katalikų Bažnyčia suvienijo tautą, savo moralinėmis vertybėmis patraukia ir indiferentus, o Latvijoje to nėra. Nuvaziavus reikia atsimiti, kad kiekvienas turistas yra sekamas. Kartais taip rafinuotai, kad grįžęs žmogus dar vis mano, kad jis nebuvo sekamas, nepastebėjo jokio seklio ar mikrofono. Nereikia užmiršti, kad oficialios įstaigos nelaiko tavęs nei draugu, nei pageidaujama, išskyrus, jei duosi laikraščių interviu, ir jie parašys ne tą, ką tu pasakei, bet ko nepasakei.

Tumo-Vaižganto kapas Kaune, prie Vytauto bažnyčios, šiandien

Mažėja prieauglis ir Sovietijoje

Talinas. — "Sovietskaja Estonia" laikraštį demografijos specialistas Juri Riurikov skundžiasi gimimų mažėjimais Sovietijoje. Studijuodamas statistiką ir darydamas išvadas, Riurikov teigia, kad per paskutiniuosius šio šimtmečio 15 metų Sovietijoje priaugs tik 5 milijonai žmonių, arba viena šeštoji dalis to, kiek priaugo per praėjusius 15 metų.

Dėsto priežastis: moterys nenori turėti vaikų ir auginti šeimas, kai joms reikia dirbti, ir mažus vaikus patikėti vaikų darželiams, kai tie darželiai retai kada gali suteikti vaikui tiek šilumos, kiek jos duotų motina. Prisideda ir ekonominiai motyvai, butų stokos, maži atlyginimai, didėjančios skrybybos. Dirbančių moterų skaičius didėja. 1950 dirbo 19 milijonų, o 1974 jau 51 mil., iš jų 90 procentų moterų su mažais vaikais.

RESPUBLIKONAI IEŠKO CARTERIO SILPNŲ VIETŲ

Washingtonas. — Prezidento Fordo patarėjai įsitikina, kad Jimmy Carteris, pasirinkdamas partneriu Walter Mondale, susilpnino pozicijas pietinėse valstijose.

Harry Dent, respublikonų strategas pietuose, optimistas šiandien didesnis nei bet kada anksčiau. Sen. Mondale pasirinkimas labai atstums Carterį, sumažins jam simpatijas. Mondale žinomas kaip vienas kraštutinių liberalų, reikalaujantis vaikų vežimo ir žinomas kitomis socialinėmis priemonėmis.

Eug. McCarthy — nepriklausomųjų vardu

Chicago. — Eugene McCarthy, buvęs Minnesotos senatorius, kelis kartus nesėkmingai bandęs laimėti demokratų nominaciją į prezidentus, to paties siekia ir šiais metais, tik jau kaip nepriklausomas. Rugsėjo mėnesį tikisi sušaukti Chicagoje konvenciją ir paskelbti kandidato į viceprezidentus pasirinkimą. Jis jau turi 10,000 parašų iš reikalingų 25,000, kad galėtų išstatyti savo kandidatūrą.

Klausimas, ką pasirinks Fordas į viceprezidentus, jei bus nominuotas. Jeigu tai bus palikta respublikonų konvencijai, tai bus Fordo — Reagano sąrašas. Toks sąrašas veiks blogai, sako Melvin Laird, buvęs gynybos sekretorius. Kitų respublikonų manymu, geriausiai tiktų Mrs. Anne Armstrong, dabartinę Amerikos ambasadorę Britanijai, buvusią respublikonų vicepreziminke. Ji patrauktų ne tik moterų, bet ir pietiečių balsus.

McCarthy teigia, kad 1974 per kongresinius balsavimus nebalsoavo 60 procentų piliečių, nes jiems nepatinka nei demokratų, nei respublikonų programos. Jis štabas jau veikia Chicagoje (22 East Van Buren) ir renka parašus. Apie Carterį išsireiškė, jog tai demokratų kompromisas tarp visokių kraštutinių, kurie praktiškai neįsijungtinami ir nesuderinami. Politiniai stebėtojai įsitikina, kad jei McCarthy tikrai išstatys savo kandidatūrą rudeniuose rinkimuose kaip nepriklausomas, daugiausia pakenks Carteriui — Mondale.

Ronald Reagan kampanijoj dėl likusių delegatų laimėjimo, teigia, kad jei bus nominuotas Fordas, tai Carterio — Mondale štabas Fordą suplaks su Watergate. Fordas buvo parinktas Nixono, kuri laiką abu dirbo kartu. To negalima pasakyti bus apie jį, Reaganą, kuris nuo Watergate buvo 3,500 mylių atstumu ir valdžioje nebuvo. Demokratų strategija veiks prieš Fordą sėkmingiau nei prieš Reaganą. Jis tačiau patenkintas, kad pakviestas Mondale. Silpnų vietų jame bus galima rasti daugiau. Mondale filosofija jau netinka šių dienų amerikiečiams, sakė Reagan.

New Stanton, Pa. — Vokiečių automobilių kompanija susitarė ir pasirašė susitarimą su Pensilvanijos valstija fabriko — surinkimo centrą statyti New Stanton.

Tokio. — Senato daugumos vadas Mike Mansfield savaitę praleido Japonijoje, susitikio su min. pirm. Takeo Miki. Kalbėdamas spaudos žmonėms, sakė, kad nežūrint, kas rudenį bus išrinktas prezidentu, Amerikos ir Kinijos santykiuose bus naujas posūkis, leidžiantis užmegzti pilnus diplomatinis santykius.

New York. — Jungtinės Tautos teigia, kad Turkija sustabdė opiumo eksportą. JT turkams skiria per metus kelis milijonus dolerių kovai su tų narkotikų žmogeliais.

Ekonominės perspektyvos geros

Washingtonas. — Fordo administracija džiaugiasi, kad krašto ekonomija taisosi greičiau nei buvo manoma. Iki metų pabaigos naujų darbų atsiras 379,000 darbininkų ir sumažės infliacija.

Iki 1978 bedarbių procentas kris iki 6, anksčiau negu buvo manoma. Šiuo metu bedarbių yra 7.1 mil. (7.5 proc.), į metų pabaigą sumažės iki 6.9 mil., vietoj anksčiau numatytų 7.3 mil.

Chowchilla, Cal. — Po 28 valandų teroro ir įtempimo 26 vaikai ir autobus vairuotojas buvo surasti 95 mylias nuo pagrobimo vietos uždaryti akmenų skaldykloje ir palikti. Soferiui ir vyresniems berniukams pavyko prisiūti lauzti ir prisiūti policijos. Grobikai, trys vyrai, tebeieškomi. Kokiais motyvais tai jie padarė, lieka mįslė.

OLIMPINĖS UGNYS IR ŠEŠĖLIAI

Montrealis. — XXI Olimpiada Elžbietos buvo iškilmingai atidaryta, 73,000 žiūrovų sutiko beveik 90 šalių atletus gražiai įžengiant į stadioną. Ceremonijos, olimpinės ugnies atnešimas, vėliavos perdavimas paliko gilų įspūdį. Pabaigoje buvę Olimpiados šeimininkai bavarai ir dabariniai kvebekiečiai pasirodė su tautiniais šokiais atskirai ir kartu. Buvo tai didelė šventė.

Šventė turi ir debesėlių. Tautiška komanda nesutiko ir su kompromisu, su kuriuo sutiko Amerika, savo komandą atšaukė. Iš Taiwano Kanada reikalavo tik nesivadinti Kinijos vardu. Kitas nemalonumas, kai atsisakė dalyvauti ir parade nepasirodė 26 afrikiečių ir arabų šalys, protestuodamos, kad dalyvauja Naujoji Zelandija, palaikanti artimus sportinius ryšius su Pietų Afrika. Atsisakė boikotuoti tik Saudi Arabija, Cameroon ir dar vienas kitas kraštas.

Užsieniečiai bėga iš Beiruto

Beirutas. — Amerikos ambasada savo personalą Beirute sumažino iki 10 ar 15 žmonių. Normaliai dirbdavo apie 200, paskutiniuoju metu buvo likę tik 36. Daroma saugumo sumetimais ir sąlygos gyvenimo nepakenčiamos. Nėra elektros, vandens, negalima pristatyti maisto. Kautynėms galo taip pat nematyti. Galimas dalykas bus atšauktas ir specialus prezidento pasiuntinys Talbot Seeley, nusiųstas į Beirutą tvarkyti ambasados reikalų po ambasadoriaus Francis Meloy nužudymo.

Rytoj, antradienį, bus mėginama evakuoti likusius Amerikos ir kitų kraštų piliečius. Nemanoma, kad visi norėtų išvykti. Libanos kilmės Amerikos piliečiai rizikuos pasilikti savam krašte.

Maskva apie "komunistų puolimus" Kinijoje

Maskva. — Tass dažnai praneša apie "komunistų puolimus" Pekine. Mao ir visi, kurie yra aplink jį, Maskvai nėra komunistai, todėl ir piktnašai, kad Kinijos 55 metų komunistų partijos sukaktis buvo ne taip paminėta, kaip minėtų Kremliaus. Pagrindinis laikraštis "Laudies Dienraštis" ir kitą tą progą tik "paskatino gilinti partinę vildaus kovą". Toliau sako Tass:

"Laikraščiai nieko neužsimena apie Kinijos komunistų partijos istoriją, partijos, kuriai pastaraisiais metais mačistų vadovybė padarė rimtą žalą. paversdama ją savo antisocialistinių, hegemonistinių planų įrankiu. Straipsnyje ne kartą kartojamas raginimas puliti ir demaskuoti Mao Tse-tungo priešininkus. Kitaip tariant, toliau puliti partinius kadrus, daryti visa, kad būtų įtvirtinta mačistų politinė linija.

"Paskelbus trijų redakcijų vedamąjį straipsnį "Laudies Laikraštyje" pasirodė straipsnis su Lian Sian parašu (pseudonimas, kuriuo paprastai naudojasi vadinamosios "radikalų grupės" atstovai). Šis straipsnis dar griežtesnis. Jame teigiama, kad valymas partijos narių tarpe dabar vyksta "nepakankamai sparčiai".

"Straipsnyje kritikuojamos nuotaikos, kludančios plėsti kovą prieš tuos, kurie Pekine vadinami "kapitalistais". Kaip žinoma, prie jų dabar priskiriamas ne tik Teng Hsiao-ping, bet ir visi, kas neįtinka vadinamųjų "radikalų" grupei.

"Pastrieji straipsniai Pekino spaudoje — priešingai autorių kaltinimams — rodo, kad šalyje didėja nepasitenkinimas masinėmis represijomis, sunkia darbo žmonių ekonomine padėtimi, kurią sukėlė ydinga mačistų politika."

Jakarta. — Indonezijos prezidentas Suharto pasirašė įstatymą, kuriuo Rytų Timor pasidarė 27-ja Indonezijos provincija. Portugalijos valdymas pasibaigė. Rytų Timor turi 650,000 gyventojų.

Sunku sudaryti italų vyriausybę

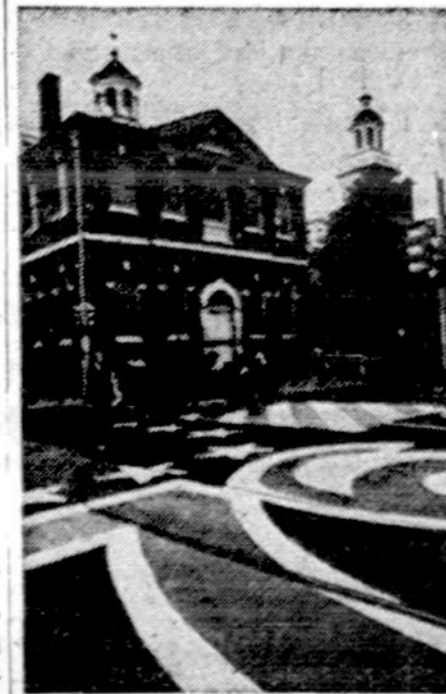
Roma. — Pirmieji bandymai sudaryti naują Italijos vyriausybę nepasisekė. Paskirtasis min. pirmininkas Giulio Andre otti su socialistais negalėjo susitarti. Naujasis socialistų vadas Bettino Craxi pakartojo tą patį, ką socialistai sakydavo ir anksčiau, kad be komunistų įtraukimo į vyriausybę darbas bus neįmanomas. Krikščionys demokratai mano priešingai: susidėję su socialistais sudaryti vyriausybę, turėtų daugumą parlamente ir atspirtų komunistų trukdymams.

Dirbamoji žemė brangsta

Washingtonas. — Dirbamiosios žemės plotai brangsta. Per paskutiniuosius 5 metus kainos pakilo dvigubai, o šiais metais pabrangės nuo 8 iki 10 procentų, skelbia žemės ūkio departamentas.

Kovo 1 dieną vienas akras vidutiniškai kainavo 403 dolerius, kai pernai tuo laiku dar 354 dol.

Chicago. — "Chicago Tribune" apskaičiavimu, šeštadienio juodųjų demonstracijoj prieš Marquette Parką dalyvavo tik apie 100, o policijos buvo sutraukta dešimt kartų daugiau, ir nežūrint to 33 žmonės buvo sužeisti, iš jų 16 policininkų. Suimtų buvo 63.

Minint Amerikos 200 metų jubiliejų, Philadelphia tomis dienomis buvo ir gatvės nudažiusi patriotiškai

Olimpinis miestas Montrealis, kur Olimpiados metu gyvens 10,500 atletų

Sustiprės V Europos gynyba

Washingtonas. — V. Vokietijos kancleris Helmut Schmidt, viešdamas Washington, pažadėjo duoti 68.5 mil. dolerių vienos amerikiečių karių brigados perkėlimui netoli Bremeno. Tokiu būdu bus sustiprinta Vakarų Europos gynyba. V. Vokietijoje šiuo metu yra apie 200,000 amerikiečių karių.

Palestiniečiai prieš Siriją

Beirutas. — Libano musulmonai ir palestiniečiai pradžioje buvo sutarę Yassir Arafatą siųsti į Damaską ir tartis su Sirija dėl paliaubų, bet paskutiniu metu sumanymą atšaukė. Šių žemės ranga delegaciją, prašydami Siriją atitraukti savo kariuomenę. Sirų Libane priskaičiuojama jau 15,000. Jie tvarko du trečdalius teritorijos.

Beirutas. — Kairiųjų musulmonų radijas pranešė, kad palestiniečių vadas Yassir Arafatas nevyks į Damaską ir nešnešės su Sirijos prezidentu Hafez Assadu tol, kol Sirija neatitrauks karių iš Sofar, 15 mylių į pietryčius nuo Beiruto ir Tripolio, 50 mylių į šiaurę nuo sostinės.

Palestiniečiai skundžiasi, kad krikščionys atgabeno naujų dalinių ir labai spaudžia Tal Zaatar stovyklą. Apsupimas tęsiasi jau beveik keturias savaites.

Chicago. — Šeštadienį pavergtųjų tautų demonstracijos miesto centre praėjo tvarkingai ir įspūdingai. Gražiai pasirodė ir lietuviai. Plačiau apie tai rytoj.

Washingtonas. — Kitą mėnesį bus dideli NATO manevrai. Iš Amerikos į Vakarų Europą bus perkelta 12,000 karių, 300 helikopterų ir 2,500 kitų transportacijos priemonių.

KALENDORIUS

Liepos 19: Vincentas Paulietis, Aurelija, Darsūnas, Eimantė.
Liepos 20: Česlovas, Severa, Alvydas, Aukštuolė.
Saulė teka: 5:31, leidžias 8:22.
ORAS
Daugiausia saulėta ir karšta, apie 90 laipsnių.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

LIETUVIAI LOS ANGELES BICENTENNIAL

Gegužės 22 dienos rytą, pabudęs Angelių miestas pradėjo judėti nauju gyvenimu. Šiandien šeštadienis.

Tačiau šiam šeštadieniui nebuvo lemta būti ta paprasta kasdienybė, nes nakties tamsoje, tame ramiajame miesto centre, išaugo naujas palapinių miestų žiburys. Šiandien buvo pakeltas naujas žiburys. Ir tik iš arčiau pažvelgus buvo galima suprasti kodėl taip skubama. Šiandien gi yra pradžia, po beveik du metus užtrukusių paruošiamųjų darbų, International Heritage Festival, kurio tikslas — paminėti JAV 200 metų gimtadienį, parodant etninių grupių įnašą į šio krašto gyvenimą. Ir taip per dvi dienas 60 etninių grupių, apjungtos šūkiu "Unity Through Diversity", švės 200 metų laisvo ir nepriklausomo gyvenimo jubiliejų, nors vienai iš jų skausmas širdyje ašara akyse išspaus, žinant, jog laisvės balsas seniai yra užšlapas jų tėvų ar protėvių žemėse. Bet gyvenimas eina savo keliu. Šiandien yra šventė, būk linksmas ir linksmininkas.

Lygiai vieną valandą prieš vidurdienį Los Angeles meras Tom Bradley, lydimas jaunų ir gražių tautiniais rūbais pasipuousių mergaičių, dalyvaudant visi eilės Los Angeles reziduojančių užsienio atstovų - konsulų, atidaro šią taip seniai lauktą šventę. Jo entuziazmas, atrodo, pralenkė pačių dalyvių tikėjimą, ir toki visapusišką festivalio pasisekimą, nes tuoj pat jis duoda minutę, kad panašus parengimas turėtų būti kartojamas Los Angeles kiekvienais metais.

Puikiuos nuotaikas apimti kalbėtojai Tom Bradley ir Los Angeles miesto JAV 200 metų šventės rengimo komiteto direktoriaus tarybos pirmininkas kun. Charles S. Casassa, SJ vengė ilgų kalbų, nes jų asmeniško apsilankymo laukė visas šimto palapinių miestų.

Dalyvaujančių grupių įvairumas arba, tiksliau sakant, jų tarpautiškumas, priverė ir palapinių pakirtojų atlikti remiantis daugiau jų kraštų geografine, o ne politine padėtimi, kadangi šis festivalis turėjo būti visiškai atsiūbęs nuo bet kokių tarpautinės politikos motyvų.

Zinant, kad Los Angeles yra vartai ne tik į tolimuosius rytus, bet ir spalvinguosius pietus; šios šventės rengėjams gražiai pasisekė išryškinti tą daugiakultūrinę įtaką jaučiamą ypatingai šiame mieste. Čia buvo galima rasti ir dalį Azijos, Tolimuosius bei Artimuosius Rytus, Centrinę ir Pietinę Ameriką, Meksiką, Kanadą ir Europą. Akis grožėjosi rūbų ir išdirbinių margumu, meno vertybių turtingumu, gį kūnas sotinosi maistu apie kurį kiti tik kelionių apie pasaulį aprašymuose yra tegirdėję.

Europos kraštai, nors skaičiumi ir nebuvo gausingiausi, bet vietos atžvilgiu užėmė net du trečdalius visų palapinių. Lietuviai kartu su latviais ir estais susibūrė po vienu stogu, kur iš 4 palapinių lietuviai užėmė dvi, o estai ir latviai — po vieną. Šis pabaltiečių "paviljonas" buvo

vienas iš nedaugelio, kuris savo turiniu arčiausiai atitiko festivalio dvasią, t.y. etninių grupių kultūrinio požymio parodymų, o ne bazarinės nuotaikos sukėlimui.

Lietuvos kamps, kaip ji būtu galima čia pavadinti, skoninčiai buvo suorganizuotas Alfons Pažiūrienės, kuriai nuosirdžiai talkininkavo R. Sakienė, R. Jurekūnienė ir J. Čekanauskienė. Šio kampo lankytojai turėjo progos pasigrožėti lietuviškais audiniais, staltiesėmis, juostomis, drožiniais, degintais paveikslais, lietuviška sodyba, staklėmis ir verpimo rateliu ir knygomis anglų kalba. Gaila tik, kad nakčiai atėjus, saugumo dėlia, visi eksponatai turėjo būti sukrauti atgal į mašinas, ir sekantį rytą vėl naujai išdėti, kas tik dar daugiau vargino savanorius talkininkus.

Idomu buvo išgirsti ir vieno ar kito asmens pasisakymą, jog jis ar ji taip pat yra lietuvis kilme, nors lietuviškai ir nemoka, bet vis dar didžiuojasi savo lietuviška kilme. Teko nugirsti ir užuojautų mūsų pavergtos tėvynės adresu, nes daug kas dar prisiminė įvykius susijusius su S. Kudirkos R. Kalantos ir kitų lietuvių kankinių vardais. Kiti didžiuliame Lietuvos žemėlapyje norėjo atpažinti savo tėvų gimtąsias vietas ar tai Vilniaus, ar Kauno "gubernijoje", iš kur jų tėvai dar prieš carą atvyko, ar net tiesiai ieškojo užsienio atstovų - konsulų, atidaro šią taip seniai lauktą šventę. Jo entuziazmas, atrodo, pralenkė pačių dalyvių tikėjimą, ir toki visapusišką festivalio pasisekimą, nes tuoj pat jis duoda minutę, kad panašus parengimas turėtų būti kartojamas Los Angeles kiekvienais metais.

Tačiau atsiūbęs ir vienas, kuriam nepatiko, kad Lietuvos žemėlapis neturėjo dabartinės, jai primestos, "tarybinės Lietuvos" vardo, nors šalia stovėjusi lietuviška trispalvė jam ir buvo priimtina, nes dėl jos jis visiškai nesijaudino. Paminėjus, jog okupuotos Lietuvos vardas būtų tiklesnis už jo šilumą tarybinį vardą, jame sukėlė pakankamą "tarybinį" pasipiktinimą ir jis pasitraukė iš musė kandes.

Šalia parodų palapinėse, vyko ir gyvi pasirodymai net keturiose scenose, iš kurių dvi visuomet būdavo užimtos.

Los Angeles LB Jaunimo ansamblis, vadovaujamas mokyto. O. Razuvienės, pirmasis pradėjo programą didžiojoje scenoje, gražiai pašokdamas visą eilę tautinių šokių. Netoliese merui lankant palapines, mūsų šokėjai būdavo paprašyti po savo programos dar palaukti ir merui specialiai vieną šokį pašokti, ką jie su didžiausiu malonumu ir padarė. Nuo šokėjų neatšliko ir Sv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas komp. Br. Budriūno, kuris, kad ir nepergeriausiose sąlygose (vėėjui pakilus lauke ypatingai sunku dainuoti) gebėjo pristatyti lietuvišką dainą visu savo grožiu.

Lietuviai savo dalyvavimu šiame festivalyje pasirodė kaip kultūringa, gyva ir sveika etninė grupė, kurios įnašas į Amerikos gyvenimą yra jaučiamas nuo Pačifico iki Atlanto krantų. Los Angeles lietuviai gali tik džiaugtis, kad dėka visos eilės geros valios lietuvių ir ši kartą Lietuvos vardas rado gražų atsakymą ir tū-

Los-Angeles lietuviai klausosi Chicagos menininkų koncerto

Nuotr. A. Gulbinsko

kamą priėmimą tarp virš 15,000 atsilankiusių žmonių. Tad nuosirdžiausia padėka visiems, kurie vienu ar kitu prisidėjo prie šio gražaus, lietuvių reprezentuojančio pasirodymo.

Nekalbant apie kitų etninių grupių pasirodymus, kurių daugumą pasirodymus, kurių dauguma buvo taip pat įdomūs, reikėtų paminėti, jog visi šiai grupei — International Heritage Team — vadovavo lietuvis (šiu žodžių autorius), kuriam per dvejus metus teko dirbti su Los Angeles miesto JAV 200 metų minėjimo komitetu, kurio žinioje išsivysė šio festivalio planai ir sekmingas jų įgyvendinimas.

Tikėkime, jog šis gražus bendra darbiavimas tarp tiek daug etninių grupių nesibaigs su šiuo parengimu, ir kad ateityje jos vėl pasirodys su nauja programa, ypatingai minint Los Angeles miesto 200 metų gimtadienį 1981 metais.

Inž. V. Čekanauskas

Nuotr. A. Gulbinsko

BIRŽELIO ISVEŽTŲJŲ MINEJIMAS

Birželis mūsų tautos istorijoje liks žinomas kaip kancios ir skausmo mėnuo. Sovietinė okupacija ir vėliau vykęs masinis lietuvių tremimas į tolimuosius Sibiro kampus, nustelbė ir didvyrišką tautos pasipriešinimą - sukilimą prieš komunistinį marą. Tad šiandien, kaip ir per visą eilę metų, birželis mus gaubia gedulo šydu, nes mes liudime tų, kurie žuvo net ginklo į rankas nepaėmę. Šių nekaltųjų kraujas šaukiasi į pasaulio sąžinę vis dar ieškodamas teisybės, bet pasaulis to šaukimo nenori girdėti, nes jis jau baigia prarasti savo sąžinę.

Tokių ir panašių minčių vedami Los Angeles lietuviai, latviai ir estai rinkosi birželio 11 d. vakarą į Latvii tautinius namus, pagerbti tuos tūkstančius išvežtųjų, kurių šviesus prisiminimas teikia jėgų ne tik mums laisvė gyvenantiems, bet ir tėvynėje komunistinio okupanto junga nešančioms broliams ir sesėms kovojė už laisvę, už laisvą rytą.

Šių metų minėjimas išsiskyrė nuo kitų minėjimų tuo, kad jame nebuvo įprastų "politinių" kalbų, ir vietoje viso to, susirinkusieji turėjo progą pamatyti filmą "Krikščionybė už grovį". Kaip yra sakoma, jog paveikslas atstoja šimtus žodžių, taip ir šiuo atveju, šis beveik pusės valandos ilgumo filmas, buvo geriausias įtikinimas tų žodžių tikslingumu.

Gali keistis rūbas margo svieto, gali keistis veidai ir vietos, bet raudonojo slibino siekimai ir metodai niekuomet nepasikeis. Tie patys sunkvežimiai, ta pati kariuomenė su šunų pagalba, tos pačios nužmogintos kalinių figūros šiurpulingai perkėle žiūravo į tą netolimą praeitį, kurios liudininku ne vietas iš jų yra pats buvęs.

Pirmoji programos dalis baigėsi priėmimu atitinkamos rezolucijos, reikalaujant kelti neteisėtą Baltijos kraštų okupacijos aktą visiems JAV pareigūnams, visomis progomis ir visuose tarptautiniuose forumuose, ypatingai šiais JAV 200 metų nepriklausomybės gyvenimo jubiliejiniais metais, kada pačių amerikiečių tarpe laisvės idėja yra taip plačiai minima.

Antroji arba meninė dalis, lietuvių, latvių ir estų solistų gerai pasirinktu repertuaru maloniai nutiekė klausytojus. Lietuviai buvo gražiai reprezentuojami solistų B. Dabšienės ir J. Čekanauskienės, kurios padainavo tris dainas: "Tėviškėle" — Br. Budriūno, "Kampelis mielas ir brangus" — V. Ramanausko ir "Leiskit į tėvynę!" — J. Margalio. Joms akomponavo pianistė R. Apeikytė, kuri taip pat akomponavo ir latviui solistui A. Kurminš. Be to, R. Apeikytė kartu su estaite R. Piirsild atliko piano-smuiku du-

etą. Vakaro programa buvo pradėta JAV himnu, kurį sugiedojo sol. A. Polikaitis, ir malda, kurią sukalbėjo Sv. Kazimiero parapijos klebonas — prel. J. Kučingis. Programa baigta visiems sugiedant Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnus.

Svečių tarpe buvo Estijos konsulas Los Angeles Mr. Ernst Laur, kuris, nors tuo metu dar nebuvo žinoma, JAV valstybės departamentui pritariant, buvo tik ką pakeltas į konsulus. Trumponą sveikinimo žodį tarė Los Angeles Pavergtųjų Tautų komiteto pirm. dr. Ogierd Klejnot.

Minėjimą organizavo Bendras Pabaltiečių komitetas, kuriam šiais metais rotaciniu keliu vadavo lietuviai. Lietuviai šiame komitete yra atstovaujami vietinio ALTo skyriaus, kurio pirmininkas inž. V. Čekanauskas ir pravedė šį minėjimą. V.C

JUROS TERŠĖJAI

Daugybė tanklaivių vežioja naftą jūromis ir vandenynais. Kai nafta iš laivų išteka, užteršiami didžiuliai jūrų plotai, uostai bei paplūdimiai.

Kuris laivas teršia vandenį? Neseniai buvo pasiūlytas metodas, kuriuo galima nustatyti iš kurio laivo teršiamas vanduo. Kiekvieno tanklaivio nafta pažymima metalinėmis dalelėmis, pasižymintomis specifinėmis magnetinėmis savybėmis, kurios užregistruojamos kaip tos siuntos kodas. Kai išsilejusi nafta pastebima jūros paviršiuje, specialiu prietaisu, vadinamuoju temperatūrinu Kiuri monitoriumi, greitai padaroma dalelių analizė ir nustatomas laivas teršėjas. Iškraunant tanklaivius, šios dalelės lengvai pašalinamos magnetiniais filtrais. jm

— Vertingiausias iš visų tautų — niekad nevartoti dviejų žodžių, kai užtenka vieno. Thomas Jefferson

PASKUTINĖ PROGA
VYKTI Į PHILADELPHIJĄ
dalyvauti

EUCHARISTINIAME KONGRESE

Išvykti rugpjūčio 4 d. vakare ir grįžti rugpjūčio 9 d. vakare. (Kelionė prasideda ir baigiasi Marquette Parko parapijos kieme).

KELIONĖ AUTOBUSU IR NAKVYNĖS MARRIOT HOTEL, PHILADELPHIJOS MIESTE, KAINUOS \$140.00
(po du kambary)

Yra mažas skaičius vietų. Norintieji gali pasinaudoti autobuso kelione ir gyventi pas gimines. Kelionė į abi puses \$43.00. Visos išlaidos turi būti sumokėtos prieš liepos 20 d.

Skambinkite DRAUGAS, LU 5-9500

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second Class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$28.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. \$26.00. Canada \$28.00. Foreign Countries — \$29.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesulčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atzymima, iki kada skaitytojas yra užsienietis.

"Draugo" prenumerata mokama iš anksto

	metams 6 mėn. 3 mėn. 1 mėn.
Chicago, Cook, Ill.	\$28.00 \$15.00 \$10.00 \$4.00
Kanadoje	\$28.00 \$15.00 \$10.00 \$4.00
Kitur	\$28.00 \$15.00 \$10.00 —
Užsienyje	\$29.00 \$17.00 \$11.00 —
Savaitinis	\$18.00 \$10.00 —

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais 8:30 — 12:00.
• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

Tel. PR 8-3220

DR. ANNA BALIUNAS
AKIJŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2808 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Trl. LU 5-6416
Prima ligonius pagal susitarimą. Tel. naktinėje, skambinti 371-8004

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 9 iki 12:30 val. vakaro. Šeštad. nuo 1 iki 3 val. Pagal susitarimą. Ofiso telef. VA 3-2670. Rezid. tel. WA1brook 3-3048

Tel. Ofiso HE 4-5648, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 6 v. popiet. Antr., penktad. 1-5, treč. ir šeštad. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetas perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2700 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą; pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4. Šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą
Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei nesulčiepi, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-8893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Aldų Ligos
3807 West 109th Street
Valanda pagal susitarimą
Ofiso tel. — PR 8-2220

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIRŲ LIGOS
3056 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketv. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 9 val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-0000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS
DERMATOLOGIJA — CHIRURGIJA
1002 No. Western Avenue
5214 No. Western Avenue
Tel. ataskomos 12 valandų 480-4441 — 561-4605

Apelimo, skelbtis dien DRAUGE nes je plačiausia skaitomas lietuvių dienraštis. Gį skelbtimų kainos visaiems priimanoms.

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penktad. 2-6 ir 6-7 — 8 anketo susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6416

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos 1-6 val. popiet. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 386-3168; namų 630-4880

DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 S. Narragansett Ave.
Val. pirm. antr., ketv. ir penkt. 2-7 šeštadieniais pagal susitarimą

Dalis svečių Los Angeles pabaltiečių Jaunimo šventėje.

RUSINAMAS VILNIAUS UNIVERSITETAS

Universitetas yra aukščiausia mokyklų apraška, kuri rūpinasi mokslo pažanga ir teikia aukščiausia intelektualinį išsilavinimą, atlikdama mokslinio tyrimo ir mokslinio darbu. Taigi universitetai labai glaudžiai rišasi su krašto pažanga, jo kultūra, nes iš universiteto ir jo auklėtinių dažniausiai sprendžiama apie viso krašto mokslinį bei kultūrinį gyvenimą, apie vienos ar kitos tautos vietą kitų pasaulio tautų tarpe.

Pirmieji universitetai atsirado XII amžiuje Vakarų Europoje. Juos sukūrė senos kultūros ir aukšto valstybingumo tautos. Atsilikusiuose kraštuose universitetų nebuvo, o daugelyje šalių ir dabar nėra. Mat, tauta prie aukštojo mokslo institucijų turi priaugti ir subeigti šias institucijas tinkamoje aukštumoje išlaikyti.

Lietuviai gali didžiuotis turį senas universitetines tradicijas, kurios aiškiai sako, kad Lietuva buvo amžių bėgyje kultūringu Vakarų, o ne atsilikusių Rytų kraštų šalis.

Pirmoji aukštoji Lietuvos mokykla buvo įkurta 1579.IV.1 Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Stepono Batoro specialia privilegija. 1579-1581 m. Vilniaus jėzuitų vedama aukštesnioji mokykla (kollegija) buvo perorganizuota į V. Iniaus akademiją ir universitetą (lotyniškai Academia et Universitas Vilnensis). Nuo tada ši aukštoji mokykla prilygo kultūringu Vakarų kraštų aukštosioms mokykloms ir buvo tinkamai vertinama.

Ši Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos laikais įsteigta mokslo įstaiga turėjo labai didelę reikšmę, nes ruošė intelektualines pajėgas ne tik tai Lietuvai, bet ir Gudijai, iš dalies Ukrainai ir Lenkijai. Rusams užėmus Lietuvą, 1803 m. ši aukštoji mokykla buvo pavadinta Vilniaus imperatoriškuoju universitetu, bet 1832 metais Rusijos valdžios įsakymu uždaryta.

Kodėl taip buvo padaryta, nesunku atspėti: Rusija iš senų laikų buvo atsilikusi moksle ir jokiū būdu nenorėjo, kad kuri nors jos provincija moksle pirmuotų prieš Rusiją. Lietuva turėjo būti, anot poeto vyskupo Antano Baranauko, "ir tamsi, ir juoda". Ši mūsų teigimą paryškina keletas datų.

Pirmasis universitetas Rusijoje (Maskvoje) buvo įkurtas 1775 metais. Taigi visais 200 metų vėliau, kaip Lietuvoje. Kiti Rusijos universitetai atsirado dar vėliau: Kazanės — 1804 m., Charkovo — 1805 m., Petrapilio — 1819 m., Kijevo — 1833 m., Odesos — 1865 m. Lietuva aukštojo mokslo srityje pirmavo ir kitų kaimynų tarpe. Pirmoji aukštoji mokykla Latvijoje — Rygos politechnikos institutas — įkurta 1816 m. Pirmoji aukštoji mokykla Estijoje — Tartu universitetas įkurtas 1632 m. Švedijos karaliaus Gustavo Adolfo. Pirmasis Suomijos universitetas atsirado Turku mieste 1640 m. 1828 m. jis buvo perkeltas į Helsinkį.

Šia proga pažymėtina, kad pirmasis universitetas Lietuvos etnografinėse žemėse — Karaliaučiuje (Mažojoje Lietuvoje) buvo įkurtas 1574 m. Prūsijos hercogo Albrechto. Jame visą laiką mokėsi nemaža lietuvių studentų ir dirbo lietuvių tautybės profesorius.

Ir seniausią Lenkijos — Krokuvos universitetą atgaivino lietuvis karalius Jogaila (1400 metais). Jis ir dabar vadinamas Jogailos vardu. Taigi Lietuvos ir lietuvių įnašas universitetų kūrimo darbe labai didelis.

1979 metais, taigi už trejetą

ATAKA LĒKTUVE

Psichiškai nesveikas veteranų fignoninės pacientas W. J. Campbell lėktuvu prauskyko užpuolė 6 m. vaiką. Kai policininkas

metų, Vilniaus universitetas šves savo 400 metų sukaktį. Tai labai svarbi data, rodanti lietuvių tautos, jos mokslo ir kultūros senumą, o tuo pačiu ir garbingumą. Žinoma, kad šią sukaktį, nors okupacinio gyvenimo aplinkybėse, minės pats universitetas. Tačiau jau dabar galime nujauti, kad tas minėjimas nebus teisingas ir bešališkas ir jis, be abejo, bus pravestas "didžiajai rusų tautai" pagarbinti. Nėra bet kurių duomenų, kad būtų iškelti ir pagerbti šios aukštosios mokyklos kūrėjai, puoselėtojai. Greičiau jau tie, kurie per eilę metų universiteto veiklą valdė ir nuo 1832 m. jį uždarė laikė, neleido atkurti.

Šiuos mūsų teigimus patvirtina kai kurios iš okupuotosios Lietuvos atėjusios patikimos žinios. Jau eilė metų okupacinės sovietinių rusų valdžia žiauriai kontroliuoja ir įtaigoja šios aukštosios mokyklos veiklą. Universiteto visų fakultetų mokslo planai perkrauti Sovietų "politgotovkos", ateistinio "mokslo" ir panašiomis paskaitomis. Visi studentai turi išlaikyti šių dalykų griežtus egzaminus. Didelė dalis lektorių yra rusų ir kitų slavų tautybių žmonės. Ir pačių studentų didelė dalį sudaro rusai (1973 m. okup. Lietuvos aukštosiame mokyklose studijavo 7,952 slavų tautybių studentai, jų skaičiuje 5,766 buvo rusai). Universiteto biblioteka perpildyta knygomis rusų kalba, kai ten visada stokoja vakarų kalbomis mokslinės literatūros. Tam tikra dalis paskaitų atliekama jau rusų kalba.

Vilniaus universitetas pamažu virsta aukštųjų Rusijos mokyklų padalinium. Štai neseniai paskelbtu patvarkymu visos mokslo daktarų disertacijos turės būti pateikiamos ir daktarų egzaminai laikomi tik rusų kalba. Jau nuo pokarinio meto laikų Vilniaus universitetas negali savarankiškai ruošti egzaminus disertantams, jeigu juose nedalyvauja Rusijos aukštųjų mokyklų atstovai. Kiti Vilniaus universiteto absolventai disertacijų ginti vyksta į Rusiją.

Mes gavome žinių, kad yra suplanuota ir "daugiau Lietuvos aukštųjų mokyklų rusinimo priemonių, kurios jau pradėtos vykdyti. Štai š.m. vasario mėnesį buvo okupacinės valdžios išleista trijų punktų instrukcija visų LTSR aukštųjų mokyklų katedrų vedėjams. Instrukcijoje pabrėžiama, kad turi būti sustiprintas rusų kalbos mokymas. Katedrų vedėjai prašomi pranešti, kokių būdu kiekviena katedra, nežiūrint, kurios mokslo disciplinos ji būtų, prisideda prie "studentų rusų kalbos išugdyto ugdymo", rusų kalbos mokymo spaudimo ir praktiško rusų kalbos vartojimo. Katedrų vedėjai įtaigojami vis daugiau naudoti rusų kalbos vadovėlius, studentams nuolat "rekomenduoti" tam tikras rusiškas knygas. Rusų kalbos vartojimas turi būti sustiprintas studentų moksliniuose būreliuose, užklasinuose užsiėmimuose.

Artėjanti Vilniaus u- to 400 metų sukaktis turėtų būti lietuviams džiaugsmo metai. Deja, taip nėra ir greitai nebus pagrindinė mūsų aukštoji mokykla nebėra lietuviška, ji yra Kremliaus beatodairiškai kontroliuojama. Universitetui vadovauja komunistiniai vadeivos, dargi gausaus būrio okupanto atstovų apstatyti. Sukakties proga tad turime iškelti kultūringam mokslo pasauliui ne tik tai Lietuvos mokslo sergėjai ir garbingą praeitį, bet ir suaktūvines mokslo įstaigas beatodairinį rusinimą. b. kv.

stengėsi jį išsodinti San Juan mieste, jis šovė į policininką. Lektuvus skrido į Chicago, bet turėjo grįžti į San Juan perduoti policijai tą užpuolėją.

PAKLAUSOS TENKINIMAS LIETUVOJE

Geros kokybės prekių vis dar tebetrūksta

GEDIMINAS GALVA

bes. Žinoma, jis nutyli tos santvarkos skurdą pagrindines priežastis — nesugebėjimą ūkininkauti ir nepaprastai spartų Sovietų apsiginklavimą gyventojų gerovės sąskaiton.

Pramonės gamyba

Gyventojų poreikiai nepatenkinami, nes krašto, ypač lengvoji pramonė nepajėgia pagaminti aukštos kokybės prekių. Aukštos kokybės gaminius gamina tik nedaugelyje įmonių, pvz. "Ekrano" kinkesopų Panevėžyje, Grigiškių popieriaus, "Zalgirio" staklių Vilniuje, "Drobės" vilnonių audinių, Mažeikių elektrotechnikos įmonės. Tačiau geros kokybės gaminiai išvežami į kitus kraštus.

Partijos centro komiteto suvažiavime VI. 8 sekretorius pramonės reikalams A. Ferensas kalbėjo: "Atskirų rūšių gaminių kokybė atsilieka nuo gyventojų, liaudies ūkio ir tarptautinės rinkos poreikių, neatitinka jų galimybių, kurias teikia mūsų ūkininkavimo sistema ir mokslinė techninė pažanga. Kai kurie ministerijų, žinybų, įmonių vadovai, partijos aparato darbuotojai dirba šį darbą inertiškai ir vis dar nėra suprātę, kad dabartinėmis sąlygomis reikia geriau gaminti."

Pranešėjas nurodė, kad 1975 m. buvo 7 proc. neatatintųjų prekių, bet jis pamiršo 54 įmones, nepateikusias net 180 prekių patikrinti. Arti pusės tų prekių skirtos tiesioginiam vartojimui. Neatstatuoti gaminiai yra pasenę ir jau neatitinka šio meto paskirties.

Prekių kokybė

Daugelis pramonės įmonių gamina žemos rūšies prekes. Ypačiai peikiamos lengvosios ir vietinės pramonės įmonės, gaminamosios prekes vietos rinkai. Net ir išpareigojusios įmonės gaminti geresnes prekes dažnai nukrypsta nuo standartų.

Gamyba plečiama. Per praėjusių penkmetį pramonės įmonės pagamino prekių už 13 bil. rublių, bet vartojimui skirtųjų nedidėja ir jų kokybė negerėja.

Pranešėjas nurodė: "Lietuvos komunistų partijos centro komitetas mano, kad vartojimo prekių gamybos padėtis yra nepatenkinama. Plačios paklausos prekių dalis bendroje pramonės gamyboje pastaraisiais metais kiek sumažėjo. Jeigu mes ir aprūpiname didelių prekių kiekiu res-

publikos prekybos tinklą, tai pagal asortimentą ir ypač pagal gaminių kokybę didėjanti gyventojų perkamoji galia neretai nepatenkinama. Kai kurios pramonės įmonės, kaip ir anksčiau, neįvykdo prekybos užsakyimų gaminti gyventojams reikalingas prekes, dažnai pažeidinėja gaminių tiekimo išpareigojimus. Štai vienas pavyzdys, kaip neretai pas mus kiekybė pakenkia kokybei. Respublikoje per metus pagaminama 9,5 milijono porų avalynės. Tačiau jos kokybė dar neatitinka pirkėjų reikalavimų. Iš 26 turimų šrautinį avalynės gamybos linijų tik 5 atitinka šiuolaikinį techninį lygį.

"Kartais blogos kokybės prekes išleidžia konditorijos, konservų, mėsos ir Kauno duonos kepiimo įmonės. Kaip ir anksčiau, gaunama pirkėjų skundų dėl blogos dviračių, dulkių siurblių, magnetofonų ir baldų kokybės. Eilė įmonių, gaminančių prekes su valstybiniumi kokybės ženklu, nukrypsta nuo techninių sąlygų. Jonavos azotinių trąšų gamykla pardavė amoniakinį vandenį 5-7 proc. mažesne amoniako koncentracija".

Šie žodžiai neburžuazinio nacionalisto, bet Maskvai ištikimo komunistų partijos varovo, atstovaujančio partijos centro komitetui ir jam kalbėjusio. Jie bando teisinti komunistų partijos sukurtą santvarką, bet patys įrodo bergėžias pastangas kelti gyventojų gerovę. Sovietų valdovams, kaip ir Egipto faraonams, staciūsiems milžiniškas piramidės, rūpi ne gyventojų gerovė, bet valstybės galybė, tarnaujanti rusiškos valstybės imperializmui.

Salcinių kolychoze šią vasarą talkininkaujį moksleiviai.

SUDEGĖ 2 LAIVAI

Ugnis sunaikino du sportinius laivus ir pastogę jiems įpilausti prie 138 gatvės ir Cottage Grove, Chicagoje. Nuostoliai siekia šimtus tūkstančių. Gaisro dūmai buvo matomi už 10 mylių.

NESUSIPRATIMAS SU "FEDERACINIŲ PRINCIPU"

Truputis istorijos, kaip buvo kurta LB-nė

V. RASTENIS

Emiau ir idėjau (savo tada redaguojamam) Dirvon viešą paklausimą, — kur dingo toks ir toks Tarybos nutarimas? (Tai turėjo būti 1950 metų gale ar 1951 pačioj pradžioj).

Vos spėjo Dirva pasiekti Chicagą, — suskambėjo telefonas Clevelande: kalba Grigaitis. Ar dar turi to projekto kopiją? Ta, kuri New Yorke buvo paduota, kažkur dingo...

Taip. Dar vieną kopiją, tik be New Yorke posėdyje įrašytų kai kurių pataisų, turėjau. Iš atminties įbraukęs pataisais, išsiunčiau. Dar po kiek laiko Chicago laikraščiai parądė, kad sudarytas Sešiolikos Komitetas studijuoti Bendruomenės klausimui. (Sešiolika — po keturis atstovus iš keturių Tarybų sudarantis ideologinių srovių).

Kas atsitiko? Kodėl sutartas reikalas iš naujo studijuojamas?

Pasirodė, kad Grigaitis, grįžęs Chicago, apsigalvojo ir pasvirio link Vaidylos pozicijos — nepainioti Tarybos su Bendruomenės. Todėl sulaukė suvažiavimo nutarimo tuo reikalu ne tik paskelbimą, o ir protokolą ištraukimą. (Sako, jis visą laiką taip suprātęs sekretoriaus funkcijas — protokoluoti tik protingus nutarimus...).

Naudodamasis Vykdomajam Komitetui duotu įgaliojimu "galutinai suredaguoti" suvažiavime skubom nubalsuotus nutarimus, Bendruomenės reikalu suredavo iš esmės visiškai naują nutarimą, surašytą, kai kiti nutarimai jau buvo paskelbti. Nutarimo tekste buvo paliktas tik pagyrimas Vilniui už jo pastangas organizuoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir pirmoji suvažiavime nubalsuoto rezoliucinio sakinio dalis, būtent:

"ALT suvažiavimas... nutaria plėsti Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą, kad ji apimtų didesnę sąmoningų Amerikos lietuvių skaičių, ir šiuo paveda ALT vykdomajam komitetui..."

Čia originalusis 1950 m. lapkričio 18 d. ALT metinio suvažiavimo nutarimas nutruko. Pavėdimas baigti redaguoti svarstyjamą projektą ir pradėti atitinkamą A.L. Tarybos transformaciją — išnyko, kaip nebuves. Jo vietoj atsirado pavėdimas sudaryti: 1) Veiklos plėtimo ir planavimo komitetą, 2) Kultūros reikalams komitetą, 3) Pasaulio Lietuvių Bendruomenės studijų komisiją ir 4) Tautinio solidarumo mokesčių įvedimo ir išrinki-

mo sistema. Olis sakėsi tame nutarimo perredagavime nedalyvavęs. Sakė, kad redaktoriams posėdžiui patogios valandos visai kitokios, negu jam, todėl dažniausia negalės Tarybos V.K. posėdžiuose būti. O jeigu kada ir būna, tai, anot jo, — "ką aš ten galiu vienas prieš tris..." Antra vertus, Olis irgi neturėjo didelio entuziazmo Bendruomenės idėjai. Palankių mostų tuo reikalu buvo parodęs, o jeigu kiti nori kitaip daryt, tai jis dėl to į plaukus kibti nesiskėsino.

Sešiolikos Komitetas, tur būt, turėjo būti ir veiklos planavimo, ir kultūros reikalų komitetas, ir Bendruomenės (kažkodėl Pasaulio, o ne vien tik Amerikos) studijų komisija. Bet praktikoje, atrodė, tai buvo komitetas rasti būdai, kaip Tarybai atsikabinti nuo Bendruomenės organizavimo ir pasilikti tokiai visados, kokia buvo iš pradžių.

Cia, rodos, paslaugiai pasireiškė Illinois Lietuvių Tremtinių Draugijos (jau spėjusius Bendruomenės persikrikštyti) valdyba, kuri gana greit susitarė su Sešiolikos komiteto (ir Tarybos Vykdomojo Komiteto) žmonėmis — kurti naują atskirą organizaciją Bendruomenėi tvarkyti, ir skirti tą organizaciją tik švietimo - kultūros reikalams. Iš to gimė LOKAS — Laikinis Organizacinis Komitetas JAV Lietuvių Bendruomenėi organizuoti, kuriame jau nebuvo jokios kalbos apie federaciją Bendruomenės organizavimo būdą. Bet nebuvo kalbos ir apie koalicinį organizacijų jungimąsi Tarybos praktikuojamų pavyzdžių. Lokas, kuriame iš Tarybos buvo kun. Albavičius, kurio priešakinį stojo prel. Balkūnas (ilgamečiai veikėjas Amerikoje), Bendruomenės organizavimo modeliu pasirinko čia vos prieš porą metų sudugdytas Tremtinių Draugijas — Bendruomenes.

Amerikos Lietuvių Taryba pasijuto labai laiminga tokiu to dalyko pakrypimu. 1951 metų suvažiavime apsidžiaugė, kad "JAV Bendruomenės organizavimas jau yra išėjęs iš ALT kompetencijos ir pradėjęs eiti savaimingu keliu".

Kur tada buvo ir ką darė dabartiniai "federalistai"? Adomairytis, Danilevičius, net ir Zakarauskas tada jau buvo Čikagoje ir tikriausiai buvo Ill. Liet. Tremtinių Bendruomenės (o gal ir jos valdyboj?), padėjusioj Tarybai mo mokesčių įvedimo ir išrinki-

(Nukelta į 5 pusl.)

AUŠRA IŠEINA Į GYVENIMĄ

Dviejų draugių laiškas

Romans iš okupuotos Lietuvos

MARIJA VINCERYTĖ

16 — Bę Dievo gyventi aš negalėsiu, — tariau draugiau pati sau. — Na tai drožk, kaip tau direktorė sakė! Jis sugriebė mane už rankos aukščiau alkūnės, pritempė prie durų, prastūmė nepaleisdamas rankos, vėl įsitraukė atgal, užtėmė duris. Jo pirštai sumigo į ranką giliai iki kaulo. (Paskui ilgai buvo mėlynė rankoje). — Mokykloje davatkomis ne vieta! — sušnypštė jis prisikišęs prie veido. — Mokykla ar davatkystė! Rinkis. Dabar mačiau tik jo akis. Baisias akis, kurios valdingai pajungdamos veido raukšles, spalvą ir apžėlusias pažandas, sude: kažką grėsmingą. — Rinkis, sakaa tau! Nebeprakalbi! Žado netekai? Tu manai, kad aš čia dėl malonumo visą valandą su tavim terliojau! — jis papurtė mane, paleido ir atsisėdo. Pasigirdo skambutis į pertrauką. Valandėlę vedėjas tylyje. Atrodė, kad pavargęs išsiai. Staiga pakilo ir sušuko: — Išėik! Davatkomis čia ne vieta! Klasėje mane apsupo mergaitės. — Ką sakė tau, Aušra? — Kodėl taip ilgai tave laikė?

— Labai prikankino Avikailis? — Imk obuolį, Aušra. — Labai puolė? — Pajutau ant savęs draugiškas mergaičių rankas. Jos glostė pečius, plaukus glostė. Atsisėdau į suolą ir, pati nežinodama ko, pravirkau. Birutė Juodkaitė, mūsų klasės pirmūnė, prisėdo prie manęs, pabučavo. — Neverk. Papasakok, ką tau Avikailis sakė. Nu-eik ir pastovėk prie durų, — paliepė ji Onutei, — kad nekaišiotų nosies, kam nereikia. — Onytė nuėjusi užstatė ties durimis kėdę ir sugrįžo. Mergaitės apgulė suola. Daug gerų akių, šilti veidai žvelgė į mane, jautėsi bendras alsavimas, ir man buvo gera. Aš trumpai papasakojau pokalbį su vedėju, jo išsireikškimus, grasinimus. — Išvarys tave, Aušra, iš mokyklos. — Gali išvaryti. Avikailis ant savo pastatys. — Neišvarys. Tėvai patiečiai. Jeigu prastų žmonių būtų. — Nereikia jiems teisybės sakyti, — ėmė mokyti Onytė. — Mano tėveliai irgi tiki Dievą, ir mes tikime. — Visi tikime, atsiliepė kitos. — Ir meldžamės, ir į bažnyčią einam, kai nemato. Žinai, jie Dievo nekencia ir bijo kaip. — Kaip velnias kryžiaus. — Paskui užsisėda žmogų, tai iš darbo, ir iš mokyklos. Geriausia jiems teisybės nesakyti. — Ir mano dėka agronomas taip sako. Pritariu, sako, sutinku su jais, o kišenėj špygą rodu. Galvoju ir darau, kaip man reikia. — Aš ėmiau aiškinti mergaitėms, kad taip elgtis negarbinga. Negera viena galvoti, kita daryti. Bet jų dauguma buvo kitos nuomonės. — Tą pačią dieną paėjo šnekos, kad mane šalina iš

mokyklos. Matyt, tai buvo pačių mokinių prielaidos, nes tai, ką aš pasakojau savo klasės mergaitėms, greit buvo žinoma visiems. Nors dauguma mokinių man buvo palankūs, galėjosi manęs, bet greit pamačiau, kad beveik visos mergaitės vengia su manim vaikščioti pertraukų metu koridoriuje, vengia kalbėtis, ypač mokytojams mantant. O vargšė Alvyra — kaip piktai ir atvirai ji dabar į mane skersavo! Pagaliau neiškentus vieną pertrauką pasakė: "Mama sako, kad tu pakvaišai. Ir visi taip sako". Aš nusijuokiau. Matydama, kad nepykstu, ji kyštelėjo liežuvį ir nusisuko. Bet paėjus porą žingsnių, vėl atsigrėžė ir pasakė: "Tu dabar davatka, ir niekas su tavim nedraugaus, o!" Žiurkevičius klasėje man nieko nesakė, lyg nematė. Grįždama po pamokų namo, miške, ties vienu posūkiu, pamačiau Aldutę. Ji, matyt, laukė manęs už medžio. Pamačius mane, išėjo priešais. Susijaudinus ir susigraudinus, tylėdama paėmė mane už rankos ir nepasakė nė žodžio, nors mes dar gerą galą ėjom kartu. Kitą rytą Aldutė jau laukė manęs toj vietoj, kur suėina mūsų gatvės. Nuo to laiko ir pertraukų metu ji dažnai atsiradavo šalia manęs. Aušra Pašiliai, 1960.II.17. Virgyte, Žinodama, kad nesibodi mano pasakojimų, šnekėsiu toliau. Rytojau dieną ir namie, ir mokykloje pasikartojau maždaug tas pat, ką jau rašiau praeitame laiške. Tos pačios kalbos, tie patys grasinimai. Po pamokų auklėtoja liepė man neišėiti — vyksias mokytojų Tarybos posėdis, ir aš turėsianti dalyvauti. Likau viena klasėje. Už pusvalandžio mane pašaukė. (Bus daugiau)

OLIMPINEI UGNIAI MONTREALYJE UZSIDEGANT

RIMAS GASKA

Šiandien viso pasaulio akys yra atkreiptos į Montrealį, kur šioje didelėje prancūzų emigrantų kolonijoje prasideda XXI-oji Olimpiada. Išleisti nesuskaitomi milijonai dolerių, suvažiuo tūkstantiniai sportininkų, suplaukė masės žiūrovų. I ką? — I kas ketvirtais metais įvykstančią tarptautinę jaunimo bendradarbiavimo ir taikos šventę. Taip skamba olimpiniai šūktai, taip kartojami olimpiniai idealai.

Kviečiai palaidoja olimpinis idealus

Taip, Olimpiniai žaidimai prasideda, bet Taiwano kiniečių viltytis ir olimpiniai idealai guli palaidoti po milijono bušelių kanadiškų kviečių. Kanados didžiuliai tarptautiniai prekybos interesai ir yra pagrindinė priežastis sukėlus iki šiol didžiausią krizę Olimpiadose. Atrodo, kad Tarptautinis Olimpinių Komitetas nusilenkia Kanados valdžios spaudimams, žinoma, Pekingui verčiant, kuri atsikakė Taiwano sportininkus išleisti, jiems nesutinkant pakęsti savo oficialaus — Kinijos Respublika — vardo ar vėliavos. Tai pirmas sykis nuo 1896 metų, kada olimpiniai žaidimai prasidėjo, kad žaidimus rengias kraštas atsiskaitų išleisti kraštą, kuris yra pripažintas Internacjonalinio Olimpino komiteto. Nežiūrint to fakto, kad prieš keturis metus Kanada suteikė raštiškas garantijas išleisti visus sportininkus, kuriuos Int. Olimpini Komitetas pripažįsta.

Zinoma, šis įvykis sukrėtė visą sportuojančių ir sportui prijaunčiantį pasaulį. Lordas Killanin, Olimpino Komiteto prezidentas, pasipiktinęs išsitarė "Visam pasauliui yra nusibodę politikieriai, kurie kišasi į sportą". JAV Olimpino komiteto pirmininkas Philip Krumm pridėjo, jog šis "savavališkas ir begėdiškas politikierių įsikišimas grąauna olimpinius principus ir idealus, ant kurių ir pastatyti Olimpiniai žaidimai. Politinė jėga nustato kas galis dalyvauti". Ir jei ne paskutines minutes pakeitimai, Taiwano kiniečių nematysime atidarymo ceremonijose.

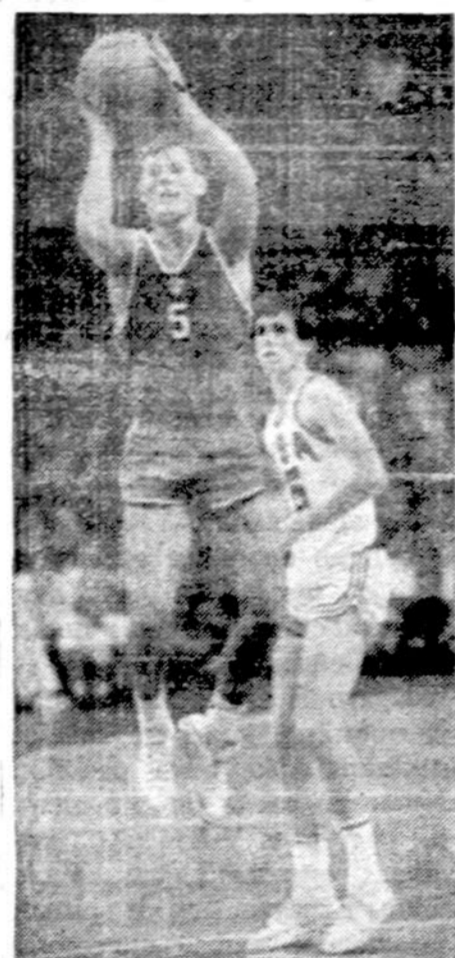
Ar Olimpiados darosi per didelės

Sutrukdiančios tūkstančius sportininkų ir mares žiūrovų Olimpiados pasidarė dėmesio centru. Jokie pasauliniai įvykiai nėra taip sekami spaudoje ar per televiziją kaip Olimpiniai žaidimai. Už tai toks pasaulinis dėmesys ir patraukia įvairių grupių apetitą iškelti savus interesus į pasaulinę areną. Meksikoje turėjome studentų riaušis ir "juodos jėgos" pasireiškimus, Muenchene įvyko Rodežijos išmetimas iš Olimpiados ir Izraelio sportininkų tragedija, o dabar Montrealyje dar žaidynėms neprasidėjus — skandalas dėl Kinijos. Kyla klausimas, ar tokie masiniai sąskrydžiai tapo per daug pavojingi ir per lengvai prieinami visokiems gaivalams savo tikslus iškelti pasaulinėje arenoje. Ar ne laikas mažinti šių žaidimų mastą. Yra kilę keletas pasiūlymų. Vienas iš rimčiausių — tai atskirti vandens sportus — plaukimą, irklavimą, buriavimą ir t. t. ir rengti trečią Vandens sporto Olimpiadą. Bet FINA — Internacjonalinė Plaukimo Federacija — nesutinka su tokiais pasiūlymų. Kitas projektas — tai žaidimus ir rungtis, kurios vyksta žiemomis, kaip krepšinis ir tinklinis sujungti su žiemos olimpiada. Bet ir čia krepšinininkai ir tinklininkai nenori atsiskirti nuo pagrindinės Olimpiados. Šis klausimas tebėra neišspręstas, bet atrodo sprendimas yra būtinas, idant sulauktus vasaros Olimpinių žaidimus nuo begemotinio išsiplėtimo ir neišvengiamo galo.

Lietuviai Montreolio Olimpiadoje

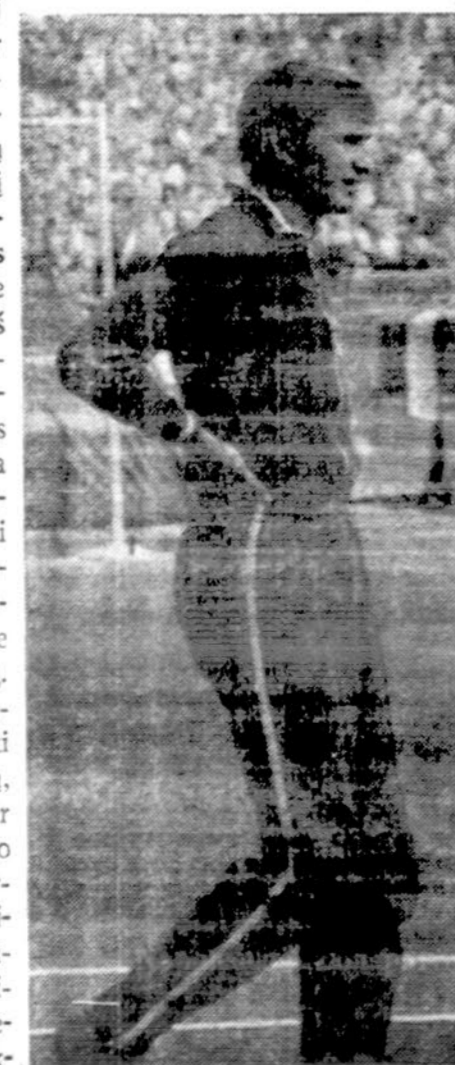
Pilnų žinių dar neturime, žinome kad Amerikos spalvas gins Bill Jankunis iš Staten Island, New York. Jis prieš tris savaites Oregone šuolyje į aukštį nugalėjo čempioną Dwight Stone ir užėmė pirmą vietą. Kitas šuolyje į aukštį čempionas, Kęstutis Šapka, 1972 metais buvęs geriausias Europoje, atrodo dabar ne formoje ir Montrealyje nedalyvaus.

Su krepšinininkais irgi neaišku. Modestas Paulauskas, daugkartinis Sov. Sąjungos kapitonas ir žvaigždė, atrodo pagaliau užleido savo poziciją jaunesniems ir Olimpiadoje nedalyvaus. Vilniaus "Statybos" Rimas Girskis buvo

Modestas Paulauskas, 1968 ir 1972 metų olimpiadų dalyvis, Muenchene gavęs antrą medalį.

pakviestas į olimpinę komandą, bet ar startuos Olimpiadoje dar nežinia. Užtai pirmas Olimpiadų įvykstančiame moterų krepšinio turnyre dalyvaus dvi lietuvaitės, gindamos Sov. Sąjungos spalvas. Apginti savo laimėtą aukso medalį irklavime atvyksta bilondinis simpatiškas Vladas Česiūnas. Taip pat tikime pamatyti ir A. Juozaitį, šiuometinį Lietuvos plaukimo čempioną. Taip pat žinome, kad už Kanadą turėtų startuoti keli lietuviai. Smulkesnės žinios turėsime pateikti vėliau.

Kęstutis Šapka, buvęs Europos meistertis šuolyje į aukštį Muenchene olimpiniam stadione.

— Nieko nėra sunkiau ir dėl to vertingiau, kaip galėt nuspręsti.
Napoleonas Bonaparte

Los Angeles LB jaunimo ansamblio surengtoji pabaltiečių šventė dalyvavo ir San Francisco šokių grupė Vakarų vaikai. Grupę palydi šventės vadovė O. Razutienė ir grupės vadovė D. Janutienė. Nuotr. L. Kanto

SOCIALINIS DRAUDIMAS

Klausimas. Kai aš išpildžiau formas supplemental security income (SSI), man buvo pasakyta, kad aš turiu pranešti bet kokius pasikeitimus mano pajamose, kurie gali paliesti mano primokėjimus. Kaip galiu tikėtis, kad aš atsiminsiu, ką reikia pranešti?

Atsakymas. Paprastai jūs turite pranešti bet kokį pasikeitimą pajamose, pajamų šaltiniuose arba gyvenimo persitvarkyme. Taip pat jūs turėtumėte gauti iš savo artimiausio rajono raštinės kopiją knygutės, kuri paaiškina jums jūsų teises ir pareigas sąryšy su programa supplemental security income (SSI).

Klausimas. Aš planuoju pasisamdyti moterį tvarkyti kamba-

rius ir prižiūrėti vaikus. Kaip aš turiu sutvarkyti jos social security taksus?

Atsakymas. Jeigu jūs mokate darbininkei 50 dol. ar daugiau uždarbio per bet kokį trijų kalendorinių mėnesių ketvirtį, jūs turite siųsti algų pranešimą su social security kontribucija į Internal Revenue Service (IRS) vieną mėnesį po ketvirčio pabaigos. Uždarbio pranešimai ir social security įmokėjimai 1976 m. sausio, vasario ir kovo mėnesiais turi būti pranešti iki balandžio 30 d. Skambinkite arba rašykite bet kokiai IRS ar social security raštinėi dėl smulkesnių informacijų.

Klausimas. Aš išpildžiau social security aplikaciją dėl nepajėgumo dirbti (disability) gauti paramai, bet tai atmetė dėl medicininės priežasties gauti išmokėjimus. Tuo tarpu mano sveikata pablogėjo. Ar aš galiu apeliuoti sprendimą?

Atsakymas. Taip. Jūs turėtumėte susisiekti su social security raštinė ir paprašyti iš naujo peržiūrėti (reconsideration) jūsų atvejį. Jums bus duota progą gauti naujų įrodymų, kurių jūs gal ir turite. Prašymas turi būti paduotas social security raštinėj praėjus 60 dienų po jūsų laiško gavimo apie sprendimą. Jeigu jūs nesutinkate su jūsų antru peržiūrėjimu dokumentų (reconsideration) sprendimu, jūs turite tris kitas apeliacijos laipsnius galimybes — administracijos įstatymo teisėjų bylos išklaušymą (hearing), apeliacijos tarybos peržiūrėjimą ir civilinį ieškinį federaliniame teisme.

LAISKAI "DRAUGUI"

DĖL KULTūros RŪMŲ

Perskaiciau su didžia atida "Draugo" štabo redaktoriaus editorialą (birželio 29, 1976 laidoje), kuris paličia sumanymą įsteigti lietuvių kultūros rūmus apsaugoti mūsų lietuvių kultūriniam palikimui. Sveikinu red. Bronių Kviklį už tokį naudingą samanymą.

Nėra abejonės, kad mums reikia centrinės organizacijos išsaugoti mūsų tautinį turta, ypač Amerikoje. Pažvelkime, ką daro kitos tautos. Štai, Amerikos lenkai turi Polish American Historical Society, kuri ilgus metus saugoja savo kultūrinį turta Amerikoje. Ši pavyzdinga organizacija turi metinius susirinkimus, prižiūri knygynus ir muziejus, saugoja knygas ir literatūrą.

Taigi patarčiau, kad reiktų įvykdyti redaktoriaus Kviklio mintį steigiant centrinę įstaigą išsaugoti mūsų kultūrai. Ar ne būtų mums, Amerikos lietuviams, naudinga suorganizuoti American Lithuanian Historical Society? Būtų naudinga, kad ir dienraštis "Draugas" savo iniciatyva vestų organizavimą American Lithuanian Historical Society!

Su didžia pagarba,
Stasys Pieža

LAISKAI "DRAUGUI"

PLATINKITE "DRAUGĄ"

Chicago's sveikatingumo komisionierius dr. M. C. Brown atkreipia dėmesį, kad vasarą dažniau pasitaiko apsinuodijimų maistu, nes šilimoje greičiau veisiasi visokios užkrėtos. Saugantis apsinuodijimo, dr. Brown pataria rankas ir žalią maistą nuplauti su muilu. Tvarkant užšaldytą maistą laikyti taisyklių, surašytų ant įpakavimo, nepalikti kambari atšaldymui sušaldytos mėsos.

APSINUODIJIMAS MAISTU

Chicagos sveikatingumo komisionierius dr. M. C. Brown atkreipia dėmesį, kad vasarą dažniau pasitaiko apsinuodijimų maistu, nes šilimoje greičiau veisiasi visokios užkrėtos. Saugantis apsinuodijimo, dr. Brown pataria rankas ir žalią maistą nuplauti su muilu. Tvarkant užšaldytą maistą laikyti taisyklių, surašytų ant įpakavimo, nepalikti kambari atšaldymui sušaldytos mėsos.

Vienos Kardinolas Arkivyskupas FRANZ KOENIG apie V. Bagdanavičiaus knygą

The Cultural Wellsprings of Folktales

rašo:

"Kaip religijos istorijos specialistas aš galiu paliudyti apie šio rinkinio įdomumą ir svarbą moksliniam šios srities darbiui. Jūsų aiškumai yra išimtinės vertės."

Ši knyga yra vertinga priemonė supažindinti kitataučius su senąja lietuviška kultūra.

Apie tai Kardinolas rašo: "Zvalgdamasis po jūsų knygą, kiekvienas ras kad Mircea Eliade's pareiškimas jog lietuviška tautosaka yra turtingiausia Europoje, pasitvirtina."

Knyga gaunama Drauge. Ji kainuoja \$6.00

FRANK'S TV and RADIO, INC.

1246 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7253

RADIJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS

DEBELIS PASTRINKTAS ĮVAIRIAUSŲ TELEVIZIJŲ APARATŲ SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

CLASSIFIED GUIDE

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuojama 4 kambarių butas Brighton Parke Tel. — 523-7153

MISCELLANEOUS

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo dienio iki penktadienio 12:30 — 1:00 val. popiet. — Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Tel.: Hemlock 4-2413
1490 A. M.
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

VALOME

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis

J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

NAMŲ, REMONTAS

PRIEINAMA KAINA

Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau.

Zigmas, tel. 776-0882 po 6 v. vak.

TELEVIZIJOS MIGLINAS TV

Spalvotos ir Paprastos Radijal Stereo ir oro vėsinatuvai

Pardavimas ir taisymas

MIGLINAS TV
2346 W. 69th St., tel. 776-1486

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pėnas aprada.

TELEF. — WA 5-8063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, telef. 927-5980

NAMŲ APSILDYMAS

Taisau senus ir naujus patinus. Patalpau baldus, aplynuoju ir perdirbuo dulius. Išdodu randens šildytuvus. Kreiptis

A. BANYŠ — tel. 447-8906

COSMOS PARCELS EXPRESS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

533 S. Halsted St. Chicago, Ill. 60606
3901 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
Tel.: 925-2737 — 254-3320

V. Valentinas

FRANK ZAPOLIS

8208 1/2 West 95th Street Chicago, Illinois
Tel. CA 4-8654

MARLA NOREIKIENE

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pagelaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėliu. 2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
TEL. — WA 5-2787

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gi skelbimų kainos visiems prieinamos.

A. VILIMAS

MOVING

Apraustas perkraustymas įvairių atstamų
823 WEST 34th PLACE
Tel. — FRONTIER 6-1882

Remkite tuos biznlerius, kurie skelbia dieni. "Drauge".

PROGOS — OPPORTUNITIES

Parduodama taverna ir vasarvietė

IGGIE'S SPORTSMAN'S BAR & RESORT

Taverna su gyvenimui patalpa ir 2 namukai — cottages. Prie vieškelio ir upės kranto, išgyvenęs biznis ant 47-to kelio ir Wisconsin upės, į šiaurę nuo Rhinelander, Wis. Kaina \$97,500 — grynais. Adresas: Rte. 1 — Box 19, Rhinelander, Wis. 54501. Tel. 715 — 362-3003

REAL ESTATE

M. A. ŠIMKUS

REAL ESTATE, NOTARY PUBLIC INCOME TAX SERVICE

4259 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PILDOMI PILIETYBES PRAŠYMAI ir kitoki biškai.

BUD'S REAL ESTATE

PIRKŠIT — PARDUOSIT NUOMOSIT

ĮVAIRŲS DRAUDIMAI

Maloniai Jums patarnaus

BALYS BUDRAITIS

4369 Archer Ave. — 254-5551
135th & Archer Ave. — 257-5861
8929 So. Harlem Ave. — 593-3290

MIRNIS — 5 kamb. ir 2 kamb. pastogėje. Centr. gazu šildymas, garažas 56 ir Rockwell \$22,000

2 po 5 kamb. mdr. Centr. gazu šildymas. 2 maš. garažas. 81 ir Talman \$29,900.

3 butai ir tuščia krautvė \$360,00 mėn. pajamų Brighton Pte \$28,000

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax

2961 W. 63rd St. 486-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas

Draudimai — Income Tax Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6485 So. Kedzie Ave. — 778-2233

FREEMAN REAL ESTATE

710 Rector

HOT SPRINGS, ARK. 71901

Tel. (501) — 321-2633

Rezidencijos — Komericiali namai Vasarvietės

Brokeris DON FREEMAN
Agentas KATHY BAKER

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

— Paruošė —

dipl. teis. Franz Sulas

Testamentai su legališkomis formomis bei affidavitais jau gaunami.

Tai nauja pagerinta laida

Čia anekdai aptariamas testamentų retkaltingumas ir jų gaila bei nurodoma jų forma ir paduoda ai pavyzdžiai su tik pagal JAV reikiacnius įstatymus bet ir Vokietijoje, Anglosakų pasulyje bei Nepriklausomoje Lietuvoje.

Gaunama "DRAUGE"

Kaina su Legališkomis Formomis \$3.50; Be jų formų — \$3.00.

Uliacis gyventojai prašomi pridėti 5 proc. mokesčiams

Perskaite "Draugą", duokite ji kitiems pasiskaityti.

HELP WANTED — MOTERYS

SECRETARY

Must be good typist & can answer phone & do diversified duties. Will teach. We are in Elk Grove Village. Salary \$650.00 per month.

CALL 640-8727

CLEANING WOMAN

3 days a week.

Hours 8 A.M. to 5 P.M.

Top wages. Must have own transportation. Northfield.

Call Mrs. Dorothy Banas, 446-7622

SECRETARY

Dictaphone Typist for small pleasant office, attention to details required, salary open.

TEL. 722-1111

COOK

For North Side Catholic Church Rectory. 3 Priests

Tel. — 561-3456

SALES BEELINE FASHIONS

Due to promotion we need 6 saleswomen to conduct fashion shows, \$300 wardrobe if qualified, must be over 22 yrs. of age for appt. Call —

TEL. 288-4265 or 375-2077

HELP WANTED — VYRAI

HEATING AND AIR CONDITIONING MAN

Must be experienced in installing and servicing boilers, furnaces & air conditioners.

TEL. — 651-4746

1st CLASS MAINTENANCE MECHANIC

In areas of millwrighting, welding, electrical, etc. Must be experienced. Must speak and understand English.

Lion Match Corp. of America
3421 W. 48th Place 847-2244
An equal opportunity employer

SEWING MACHINE MECHANIC

We have an opportunity for an experienced mechanic to maintain and repair industrial sewing machines and a wide variety of special machines used in the shoe industry.

We offer a good starting salary and an excellent benefit package.

RIDDELL, INC

929-4200

Karen Hopkins

An equal opportunity employer

DEMESIOI

AR REIKIA VIZITINIŲ KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas plačiai naudoja, bet tinka ir visų tuomų atstovams turėti gražias vizitines visas panaikais reikalais. Būsite patenkinti kiekviena kortele.

Kreiptis į "Drauge" administracines korteles.

Maža lietuviška dovana

Visuose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai iškabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavuke. Dienraštis "Drauge" administracija gali pristatyti tokias mažas, gražias vėliavukes, kad Lietuvos vėliava plevėsuotų Jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja po \$1.50, (reikia pridėti 8 centus mokesčių ir 25 centus už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymas siunskite "DRAUGAS", 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

New Haven, Conn., dienraštis "The Journal Courier" išspausdino šią Waterbury, Conn., lietuvių šokėjų grupės nuotrauką. Lietuviai gražiai pasirodė tautybų festivalyje.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSŲ" TUKSTANTOJI PROGRAMA

Birželio 27 d. "Tėvynės Garsų" lietuvių radijo valanda davė savo tūkstantąją programą. Šią programą perdavė iš L.A.P. klubo didžiosios salės. Norėta ją perduoti ir radijo bangomis, de ja, dėl techniškių kliūčių plačiau apylinkėse ji nebuvo girdima. Tad ši programa buvo perduota jau iš stoties, iš juostelės, liepos 4 d., vadinasi, antrą kartą. Pirmiausia kalbėjo ir šią tūkstantąją programą atidarė pranešėja Zita Dapkienė, nušviesdama dabartinę "Tėvynės Garsų" lietuvių radijo valandos vedėjo Algimanto Dragunevičiaus nuopelnus lietuvių radijo valandai: "Jis visą savo laiką ir rūpestį skiria lietuvių radijo valandai, kartais net reikiamas išlaidas pats apmokėdamas," sakė ji. Šiaip, vedėjas ir pranešėjas už darbą ir praleistą laiką jokio atlyginimo negauna.

Paskui kalbėjo radijo valandos vedėjas Alg. Dragunevičius. Jis pranešė, kad "Tėvynės Garsų" radijo valandą dirba jis pats ir trys pranešėjai: Zita Dapkienė (13 metų), Alfonsas Dzikas (13 m.), ir Lionginas Kapeckas (10 metų). Čia vedėjas Alg. Dragunevičius apibūdino plačią šakotą Zitos Dapkienės veiklą, kaip nenuilstamos visuomenininkės.

Alfonsas Dzikas yra daugelyje atvejų angliškiosios dalies "Tėvynės Garsų" tvarkytojas ir daugelyje atsikimimų buvęs vertėjas ir televizijoje. Pvz., besilankant Hartforde Simui Kudirkai A. Dzikas vertė jo kalbą angli kalbon.

Lionginas Kapeckas taip pat yra plataus masto visuomenininkas; jis dirba ne tik radijo valandoj, bet daug kartų yra buvęs ir L.A.P. klubo vicepirmininkas ir kelis kartus pavadaęs pirmininką, tad jis apie L.A.P. klubą ir dabar pakalbėjo.

NESUSIPRAITMAS

(Atkelta iš 3 pusl.)

atsimesti nuo Bendruomenės organizavimo federaciniu būdu ir padėjusioj nukreipti tą organizavimą pagal "tremtinišką" modelį?

Pradininkų svajotas Bendruomenės idealas toli gražu nepasiekta. Bet neišbandyta, ar tikrai būtų buvę geriau, anuomet įgyvendinus 1950 metų federacinį planą. Taip pat neįrodyta, kad ir dabar Bendruomenės trūkumų vienintelis kaltininkas esąs tik dabartinis jos susiorganizavimo būdas.

Neįtikėtina, kad tuos trūkumus (ar apskritai mūsų visuomeninės bėdas) būtų galima taip lengvai pašalinti, — vien tik pamirėjus kažkaip savotiškai suprantamą "federacinį principą", apie kokį kalbą B-nės disidentai. O iš mūsų organizacijų (net ne visu, o tegu sau vien tik A.L. Tarybos koalicijoje jau dalyvaujančių) tikra federacija dabar sutelkti — gal būtų galima tikėtis nebent tik po labai stipraus žemės sudrebėjimo.

(Pabaiga)

Jis pažymėjo, kad šiuo metu L.A.P. klubas yra labai reikalingas pagalbos. Tad visi prašomi prisidėti klubą išlaikyti, pirkdami išleistas akcijas (šėrus), kurios yra po 50-100 dol. Jau 10 asmenų šerų yra nupirke, o apie tiek ir pasižadėjo.

Kalbėjo ir sveikino teisėjas Pranas Mončūnas (Frank Monchun), kuris pažymėjo, kad jau 1937 m. buvo bandyta lietuvių radijo valandą steigti, bet jos išlaikyti negalėjo. Jis buvęs pirmas Pokėno (steigėjo) pranešėjas.

Šią šventę, perduodančią 1,000-tąją programą, sveikino L. B. Hartfordo apylinkės pirm. Stepas Zapulis, ramovėnų pirmininkas Adolfas Maslauskas; raštu sveikino Zigmas Strazdas su poniu ir kiti.

Muzikas Jurgis Petkaitis, kuris prieš Rlgimantą Dragunevičių buvo "Tėvynės Garsų" lietuvių radijo valandos vedėjas, savo kalboje apibūdino radijo valandos reikšmę visuomenei: tai populiariausia žinioms, muzikai ir, iš viso, kultūrai perteikti ir jai pasisavinti priemonė.

Baigdamas "Tėvynės Garsų" lietuvių radijo valandos vedėjas Alg. Dragunevičius dėkojo visiems klausytojams, ypač rėmėjams, be kurių ši radijo valanda negalėtų išlaikyti. Taip pat širdingai padėjo ir pranešėjams, kurie negalėdami nei savo laiko, nei rūpesčio dirba be jokio atlyginimo, kaip ir jis, šios radijo valandos naudai.

Taip pat vedėjas Alg. Dragunevičius pažymėjo, kad už lietuvių radijo valandos programą per visą laiką sumokėta \$70,000.

Jonas Bernotas

Philadelphia, Pa.

EUCHARISTINĖ KONGRESŲ PASITINKANT

Ši kongreso paliko tik keletą savaičių. Euch. kongreso komitetas vykdė sudarytą planą, dirba nenuilstamai į talką mielai jungiasi organizacijos ir lietuvių visuomenė.

Susipažinęs su Euch. kongreso programa, "Vilties" choras parodė iniciatyvą, siūlydamas kongreso išvakarėse, liepos 31 d., 7 val. 30 min. vakare šv.

Andriejaus bažnyčioje, 19th ir Wallace St., suruošti religinį koncertą — šventąją valandą. Komitetas siūlymą priėmė, tad choro valdybai liko tik kibti į darbą ir savo pasiūlymą įvykdyti.

Tam tikslui sukviesti buvo choro dalyviai ir solistai. Tikimasi suorganizuoti apie 60 asmenų chorą, nes, be religinio koncerto, pasižadėta dalyvauti birželio 27 d. Sv. Petro ir Povilo katedroje etninių grupių pamaldose, o rugpjūčio 3 d. Euch. kongreso iškilmingose Misiuose, vyksiančiose Spectrum stadione. Rugpjūčio 1 d. ir 8 d. 10:30 val. giedos Sv. Andriejaus bažnyčioje iškilmingose Misiuose. Kilnūs tikslai chorą įpareigoja įtemptai dirbti, pamirštant vasaros atostogų malonumus, Kolkas sekasi. Birželio 27 d. giedojo katedroje. Klausytojų atšiepimai prašoko choro viltis. Juos patvirtino H. Šavicko komentavimas per Bendruomenės radijo valandą ir sol. Jazės Augaitytės ta proga "Vilties" chorui atsiųstas laiškas, sveikinant jį už malonią klausomą ir žavingą giedojimą. Gražūs atšiepimai — tai užmokestis chorui už jo tritūsą ir vargą.

Religinio koncerto — šv. valandos programa jau sudaryta. Prie išstatyto Svč. Sakramento choras sugiedos "Apsaugok Aukščiausias" — C. Sasnausko, "Žuvusiems didvyriams" — Vanagaičio, "Malda už Tėvynę" — J. Naujalo. "Marija — Prosper Guide" — solo Ona Šalčiūnienė, "Tėve mūsų" — kun. Sukio, "Malda už tėvynę" — J. Dambrausko. Chorui diriguos Leonas Kaulinis, vargonais palydės Vytautas Matonis.

Solistai atliks "Skubink prie kryžiaus" — J. Naujalo — trio — Brigita Pampolytė — smuikas, Ona Pliuškonienė — mezzosopranas, Anelė Kaulinytė — vargonai, "Dieviška Meilė" — J. Štainer, duetas; Violeta Bendžiūtė — sopranas, Edys Lūšys — tenoras. Iš anglų kalbos išvertė V. Salčiūnas. Vargonais palydės Anelė Kaulinytė "Malda" — G. Vėrdi. Solo sopranas — Genovaitė Ugianskienė. Visa bažnyčioje sugiedos: "O Dieviškoji Ostija", "Prieš taip didį Sakramentą" ir "Garbin-

A. + A.

DR. ZIGMUI RUDAIČIUI mirus, jo žmonai MARCELAI, sūnui TEODORUI, dukterims GENEI ir RAMINTAI, bei jų šeimom nuoširdžią užuojautą reiškiam ir kartu liūdim.

Rimvydas ir Giedrė Sidriai

A. + A. Dr. Zigmui Rudaičiui mirus,

jo žmoną MARCELĘ, dukteris GENOVAITĘ ir RAMINTĄ, sūnų TEODORĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdim.

Bronė, Dina ir Algimantas Bakčiai

lime Svč. Sakramentą". Planus, įvykus, spalvąs. Koncerto turinys vis klausytojus i Euch. kongreso rmtį. Philadelphiajose bet visuomenė kviečiama tą vakarą atšiepinti ir neapilii rengėjų pastangų, juo labiau, kad po koncerto Sv. Andriejaus parapijos salėje vyks susikimo ir susipažinimo vakaronė prie užkandžių ir atšiepavimo. Tikimasi susilaukti svečių iš kitų kolonijų.

Viltinai žvelgiant į Euch. kongreso eiga ir rengėjų plačiai išskleistas sparnus, šį įvykį reikia laikyti retai pasikartojančiu. Peikia dėti pastangas, kad jame lietuvių vardas būtų tinkamai reprezentuojamas. M. S.

Melrose Park, Ill.

NAUJI INŽINIERIAI

Edvardas Chesna, Aldonos (Tautkutės) ir Arnoldo Ches-

nių sūnus, birželio 11 dieną baigė chemijos mokslus Illinois universitete Chicago Circle campus ir gavo bakalaurų diplomą. Kaip labai gerias pažymiais (cum laude) baigęs chemiją ir biologiją, Edvardas buvo priimtas į Loyolos universitetą ir liepos 1 d. pradėjo studijuoti Loyolos universiteto medicinos mokykloje, Maywood, Ill.

Tą pačią dieną mokslus baigė ir du jo pusbroliai: Povilas Vytautas ir Mykolas Rakauskai. Povilas Vytautas baigė inžinerijos mokslus Illinois universitete Urbanoje ir gavo mechanikos inžinieriaus diplomą. Mykolas baigė chemiją Illinois universitete Chicago Circle Campus ir gavo chemijos bakalaurų diplomą. Vytautas ir Mykolas Rakauskai yra Onos (Tautkutės) ir Vaclovo Rakauskų sūnus. Dabar atostogauja, bet galvoja studijas tęsti toliau. (kt).

A. + A.

MARY SIMANAS

Gyveno Marquette Parko apylinkėje, Chicagoje. Mirė liepos 17 d., 1976 m., 10 val. vakare, sulaukusi 78 metų amžiaus.

Gimė Seeleyville, Indiana. Pasiliko dideliame nuliūdime du sūnus: Lenny Simmons, marti Violette ir Richard Siminas, marti Barbara, dukte kazimierietė Sesele M. Lorraine Therese, anūkait Catherine Hojka, Richard Jr., Lori-Anna, Catherine ir Raymond Siminas, sesuo Eva Wilson, brolis Thomas Dranginis ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė prie Tretninkų draugijos ir kitų oranizacijų. Kūnas bus pašarvotas pirmadienį 6 val. vakare Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 West 69th Street. Laidotuvės įvyks trečiadienį, liepos 21 d. iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėta į Gimimo Svč. M. Marjijos parap. bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nulūdę: Sūnus, marčios, dukte, sesuo ir visi kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Lack-Lackawicz ir Sūnis, Telef. 737-1213.

Mielos dėdienės broliui

A. + A.

DR. ZIGMUI RUDAIČIUI mirus, jo žmoną p. RUDAITIENĘ, sūnų ir dukras su šeimomis nuoširdžiai užjaučiu ir tą gilų, sunkų skausmą pergyvenu su jais kartu.

Štasė Jurgailevičiūtė-Miltakienė

A. + A.

JOANA SAKALAUSKIENĖ

Gyveno Chicagoje, Illinois, Town of Lake apyl. Mirė liepos 16 d., 1976, 3:30 val. ryto, sulaukus 84 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Tirkšiuose. Amerikoje išgyveno 27 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime Lietuvoje sūnus Liubomiras, Chicagoje marti Kazimiera ir anūkait Vanda. Kūnas pašarvotas Eudeikio koplyčioje, 4605 S. Hermitage Ave. Laidotuvės įvyks pirmadienį, liepos 19 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Sv. Kryžiaus parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nulūdę: Sūnus, marti ir anūkait

Laid. Direkt. D. Gaidas ir G. Damid. Tel. YA 7-1741

A. + A.

OLIMPIJA BALSYS

Gyveno 4607 South Whipple Street, Chicago, Illinois. Mirė liepos 16 d., 1976 m., 4:20 val. popiet, sulaukusi 75 m. amž. Gimė Lietuvoje, Kartnavos kaime. Amerikoje išgyveno 26 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime brolienė Viktorija Kleivienė, jos vyras Kazimieras, jos dukros Loretta Stakienė ir Angelė Dirkenė ir jų šeimos, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas pirmadienį 5 val. popiet, P. Bieliūno koplyčioje, 4348 So. California Ave. Laidotuvės įvyks antradienį, liepos 20 d. iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėta į Nekalto Prasidėjimo Mergelės Marijos parap. bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nulūdę: Brolienė ir jos vyras, dukros ir visi kiti giminės.

Laidotuvių direkt. P. Bieliūnas — Tel. LA 3-3572.

Mielai

A. + A.

ALBINAI ŽELVIENI mirus, jos vyrui Petru, dukterims Seselei M. Lucille ir Nijolei ir jos šeimai reiškiamo gilią užuojautą.

Vytautas ir Salomėja Janulaičiai
Tautvydas ir Kristina Janulaičiai

A. + A.

Konstancijai Braždytei-Puodžiuvienei

Lietuvoje mirus, skausmo prisilgtiesiems jos motinai KONSTANCIJAI BRAŽDIENEI, sūnams VYTAUTUI ir GEDIMINUI, broliui ANATANUI, jo žmonai LEOKADIJAI BRAŽDYAUS su seima, tetoms, ALEKSANDRAI, jos vyrui JUOZUI SVAISTUI, VERAI, jos dukrai LAIMUTEI, ADELEI su seima, dėdei ANATANUI su seima bei visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdim.

Z. RADZEVICIENE, SONUS VYTAUTAS
SU SEIMA
BRONĖ DIKINIENE

MAŽEIKA & EVANS

Laidotuvių Direktorai

6845 SO. WESTERN AVENUE

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MASINOMS VIETA

RRepublic 7-8600 RRepublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TEVAS IR SONUS

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS:

2533 West 71st St. Tel. GROvenhill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-9

AIKSTĖ AUTOMOBILAMS STATYTI

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS

4330 - 34 South California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605 - 07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Laidotuvių Direktorai

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6632

2424 W. 69th STREET Tel. RRepublic 7-1213

11020 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3254 SO. BALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

8219 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

Gen. kons. J. Daužvardienės laiška, atitaisanti klaidą laikraštiniuko M. Ver Muelen tvirtinimo, kad Darių ir Girėnų buvo pašovę lietuviai, išspausdino "Chicago Tribune".

Edm. Jasūnas savo laiške šeštadienio "Chicago Tribune" plačiau rašo apie Dariaus ir Girėno mirties priežastis, primindamas, kad lietuviai kasmet minį jų tragediją.

Nikodemus ir Emilija Karlaivičiai šiomis dienomis labai kukliai atšventė sidabrinį vedybų jubiliejų. Jubiliatiai senosios kartos žymūs katalikų veikėjai, o vyčių organizacijai priklauso beveik nuo jos įsteigimo. Nikodemus jau 4-to laipsnio narys dabar yra sendraugių kuopos išdininkas, taip pat ilgametis Sv. Vardo draugijos ir Kolumbo vyčių Mundelein kuopos narys. Emilija Vyčių 4-to laipsnio narė ir buvus ilgametė Moterų sąjungos 55 kuopos išdininkė. Ilgus metus jubiliatiai gyveno West Side ir buvo Aušros Vartų parapijos rėmėjai. Dabar gražiai įsikūrę Marquette Parke.

"Draugai" aukų atsiuntė po 4 dol. S. Lukauskas, B. Paulius M. Bichnevičius, J. Kalėda, A. Kalvaitis. Po 2 dol. P. Sautulis, P. Kiršinas, J. Malskis, Br. Giovanni, A. Jurkštas. Labai ačiū.

Antanas Gulbinskas "Draugo" bendradarbis, išvykęs su šeima į Californiją, rašo: "Pas mus karšta - 105, bet nesijaučia, nes sausas oras. Žemė drėbėja, bet smogo dar negavome. Šiaip įsikūrimas eina lėtai, nes daug įvairių reikalų. Skubu tvarkytis". Pažymėtina, kad A. Gulbinskas ir iš naujos vietos jau atsiuntė nuotrauką.

Inž. Vytenis Bukšnyš, prisuntė "Draugo" paramai 10 dol. Dėkojame.

Marija Petruilienė, kaip ir anksčiau rūpinasi maistu Lietuvių Fronto bičiulių stovykloje.

Australijos Lietuvių dienose dalyvaus iš Chicago solistai Nerija Linkevičiūtė ir Bernardas Prapuolenis.

Stasė Miltakienė, Detroit, Mich., "Draugui" rašo: "Prašau, priimkite nuosirdų mano dėkingumą už siuntinį, kurį tikrą mano sielą "Drauga", kurį skaitau ir jo mintimis džiaugiuosi nuo pirmųjų mano atvykimo dienų į šį kraštą. "Draugas" deda žinias ne vien iš politikos sričių, bet ir krikščioniškos kultūros, kuri taip reikalinga žmogaus moralės palaikymui. Dienraščio pratešimui ir aukai siunčiu \$40. Su pagarba ir giliu dėkingumu." "Draugo" leidėjai už gražius žodžius ir auką nuosirdžiai dėkoja.

Dail. A. Petrionio Marquette Meno galerija, 3215 W. 63 St. (prie Kedzie Ave.) atd 7 dienas savaitę. Gera progą įsigyti naujų tapybos darbų Pasirinkimas didelis. Kainos per pus sumažintos. Galerija uždaro ma liepos 27 d. Tel. 436-2112 (sk.)

Gera proga jaunam spausluvininkui

Jaunas spausluvininkas, kuris turi patyrimo spaustuvės darbuose ir norėtų toliau lavintis, gali gauti ofseto srityje darbo geromis sąlygomis. Kandidatas turi turėti gerą liudijimą. Prašome rašyti: Lith. Cath. Press, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629. Prašoma pažymėti patyrimą ir t. t.

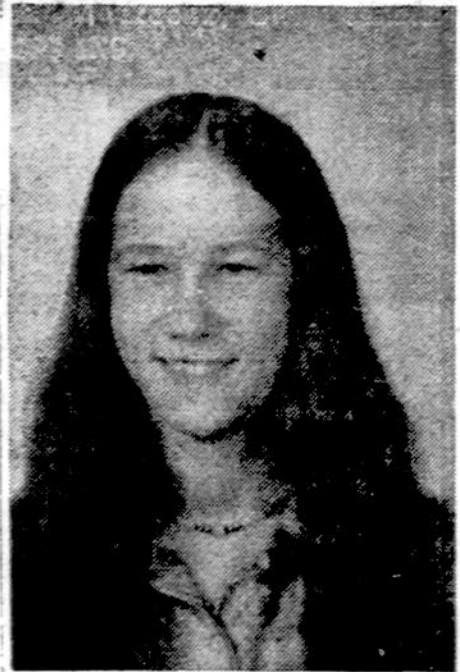
Alnis Kuolas yra PLJ s-gos informacijos skyriaus vadovas, jo adresas: 380 Dixon Rd. #904. Weston, Ontario, Canada M9R 1T3.

Ketvirtąjį Lietuvių Jaunimo kongreso organizacinį komitetą sudaro A. Šmitas - pirm., V. Bartusevičius, dr. G. Bauras, A. Hermanas, A. Lucas, R. Šileiris, R. Žutautaitė. Šis komitetas susitiks kartu su PLJS pirminke Gabija Juozapavičiūte Frankfurte rugp. 21 d. aptarti pradinis kongreso ruošos darbus, bendrus kongreso reikalavimus bei pasidalinti nuomonėmis bei siūlymais. Kongresas įvyks 1979 m. Vokietijoje.

Vaey Numgandas, Chicago, Ill., mokėdamas prumeratą pridėjo 12 dol. auką. Ačiū.

Z. Sipavičius atsiuntė 10 dol. auką. Dienraščio leidėjai dėkoja už paramą.

PLJ s-gos pirm. yra Gabija Juozapavičiūtė, 655 Broadview Ave. Apt. 2314, Toronto, Ont., Canada M4K 2P3, o sekretorė Rima Lasienė, 2284 Bloor St. W. Toronto, Ont., Canada M6S 1N9.

Marija Oksas, Kazimiero ir ponios Oksų dukra, parinkta dalyvauti amerikiečių skaudų saskrydyje, kuris įvyks Wyomingo valstijoje. Iš viso parinkta 40 skaudų ir Marija yra viena iš Illinois valstijos.

KENOSHOJE KLESTI BIJŪNAS

Negausi, bet veikli Kenoshos lietuvių kolonija. Tame kampe lyje klesti ir kultūrinis gyvenimas, nepamirštama pakrutėti šalpos labui, ar suruošti gerą šventę.

Oktoiose kolonijose tautinių šokių grupėms veikti gana gera dirva. Štai 1963 m. Lietuvių Bendruomenės ir St. Milašiaus pastangomis suburiamas lietuviško jaunimo būrelis į tautinių šokių grupę Bijūną. Po pasirodymo kopliama į sceną. Tarp tautinių šokių festivalis Milwaukeeje džiaugėsi Bijūnu, dėkingi buvo Rockfordo gyventojai šokėjams už padovanotą programą labdaros baliuje, kurio pelnas buvo skirtas vietinei ligoninei. O gi savos šventės - Vasario 16-toji, Pavergtų tautų savaitės, Food Fair ir kiti renginiai Kenoshoje, Racine, Milwaukee. Tad darbštus Bijūnas šiuo metu skuba ruošti ir didingajai Penktajai lietuvių tautinių šokių šventei. Net 10 porų šokėjų. Visi žvalūs, darbščiūs. O grupės vadovas Stasys Milašius neatlaidžiai grupę spaudžia, kad ir šventėje Bijūnas išsiskleistų visu puosulumu.

Džiugu, kad Bijūnas turi ir globėjų. Finansinės paramos susilaukta už įvairius pasirodymus iš pramogų rengėjų, juos paremia LB Kenoshos ir Racine apylinkė, šauliai, Racine ir Kenoshos lietuvių moterų klubai. Tai tikrai džiugi žinia, kad organizacijos kaip tik padeda jaunimui ir išlaiko savo tautinių šokių grupę.

Bijūnas yra dalyvavęs ir anks tybesnėse Tautinių šokių šventėse. Žinoma, keitėsi metų savartoje šokėjai, bet tikslas - suburti lietuvių jaunimą, moky-

Lemonto Maironio liuanistinės mokyklos mokiniai ir mo kytojai 1975-76 mokslo metais. Pirmoje eilėje dešinėje sėdi mokyklos direktorius Vytautas Kamantas, už jo dešinėje ir paskutinėje eilėje sėdi mokytojos ir mokytojai. Mokykloje mokėsi 142 mokiniai, dirbo 27 mokytojai. Nuotr. V. Jasinevičius

APIE RELIGIJOS PERSEKIOJIMĄ LATVIJOJE

Pavergtų tautų komitetas Chicagoje, Sheraton viešbuty, liepos 15 d. surengė spaudos konferenciją, į kurią atvyko iš Latvijos atkeliavęs baptistų kun. Janis Smits. Jis darbuosi Aizputėje, vietoj įkalinto kun. J. Vins. Iš Latvijos jis išvykęs š. m. gegužės mėn., jau padarė pranešimą Jungtiniame kongreso komitetui tarptautiniams reikalams. Jis liudijo, kad Sovietų Sąjunga, laužydama Helsinkio susitarimus, kalina veiklesnius tikinčiuosius. JAV detantė yra žalinga Sov. Sąjungos disidentams. Detentės poveikyje net ir Amerikos Balsas darosi mažiau patikimas žmonėms už geležinės uždangos. JAV pastangos apmaldyti Sov. Sąjungą yra žalingos. Smits paliudijo, kad okupuotose respublikose rusai turi viską, o vietiniai žmonės tik kailį. Kun. Smits yra vienuolikos vaikų tėvas. Kentė nuolatine priešpauža iš okupantų pusės. 1974 m. jam buvo atimta teisė eiti pareigas ir visa jų šeima gyveno tik geraširdžių šėlpiama. Po ilgų persekiojimų, Smits su šeima gavo leidimą išemigruoti.

Spaudos konferenciją pravedė V. Viksinis. Pradžioje pasveikindamas svečią ir dalyvius. Pranešė apie Pavergtų tautų savaitės parodą liepos 17 d. Chicagoje.

Kun. Smits savo kalboje visų pirma pasveikino 200 m. sukaktų švenčiančius amerikiečius. Tos laisvės nėra už geležinės uždangos. Jis žino vardus šimto protestantų dvasininkų, kurie iš viso nubausti 426 m. kalėjimo. Sov. Sąjunga panaudoja savo propagandai su Maskva bendradarbiaujančius patriarchato ir kitus dvasininkus, kuriuos siunčia į užsienį parodyti šviesią bažnyčių padėtį.

Už geležinės uždangos yra parapijų, kur turi tik po vieną Sv. Rašto knygą. Latvijoje buvo suorganizuota slapta spaustuvė Sv. Raštui spausdinti, bet KGB susekė, spaustuvę likvidavo ir darbuotojus įkalino.

Dėl tikėjimo buvo įkalinta 30,000 Latvijos žmonių ir iš jų net 22,000 žuvo.

Patį Smits buvo apkaltintas dėl pamokslų kitose parapijose, leidimo vaikams dalyvauti apeigose. Dvejus metus užtruko gauti leidimą išemigruoti. Daugeliui kitų, paprašius leidimo emigruoti, jau netekus leidimo dirbti ir praradus butą, atsakyta leidimas įvykti. Jie paskelbė bado streiką, apie ką buvo skelbta ir vakarų spaudoje. Smits išvardijo daugelį dvasininkų, kuriems atimtos teisės eiti pareigas ir kuriems neleidžiama išvažiuoti.

Atsakinėdamas į klausimus, kun. Smits pažymėjo, kad detentė yra naudinga tik komunistams. Teisingai Solženicynas skelbia, kad detentė yra tik vienos krypties gatvė. Detente ir amerikiečių ekonominė talka padeda Sov. Sąjungai daugiau koncentruotis į savo karinių jėgų stiprinimą, siekiant agresinių tikslų. Kun. Smits prašė skelbti apie spaudos faktus Sov. Sąjungoje ir veikti į JAV vyriausybę, kad priešintųsi Maskvos užmačioms.

Pasakojo girdėjęs, kad JAV pasiekia tonos sovietinių spaudinių, o Sov. Sąjungoje beveik nieko negaunama, išskyrus kai kuriuos JAV leidinius, pasiekiančius Maskvą, bet ne provinciją. "Nepamirškite, kad sovietų kultūrinį gyvenimą kontroliuoja KGB, todėl kultūriniai mainai nieko gero nežada". Už geležinės uždangos veikia nelegalios religinės bendruomenės. Legali ir nelegali Bažnyčia kenčia persekiojimus, bet legalioji bent gali laisviau turėti pamaldas. Atsakingas pozicijas legalioje Bažnyčioje tegali turėti asmenys, klusnūs Sovietų vyriausybei.

Kenosha-Racine, Wisc., tautinių šokių grupė Bijūnas. Nuotr. Marshal Studio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

GERIAUSI MOKINIAI LEMONTE

Šiais mokslo metais Maironio liuanistinėje mokykloje Lemonte mokėsi 142 mokiniai ir dirbo 27 mokytojai. Geriausi mokiniai buvo atitinkamai atžymėti ir apdovanoti tėvų komiteto nupirktomis knygomis bei kitomis dovanomis, kurias įteikė mokyklos direktorius Vytautas Kamantas per mokslo metų užbaigimo iškilmes. Dovanas gavo visi darželio (mokytojos M. Kuciūnienė, J. Aleksūnienė ir R. Jovarauskaitė) ir I-jo skyriaus (mokyt. Onutė Fielding) mokiniai, nes visi labai gerai mokėsi. Geriausiųjų mokinių atrinkimas prasidėjo nuo mokytojos J. Lukošūnienės 2-jo skyriaus, kuriame pirmieji mokiniai buvo Tomas Mereckis ir Erika Aleksūnaitė.

K. Buinevičienės 3-čiame skyriuje - Audronė Reivytytė, Laura Jakštaitė ir Teresė Kristopaitytė. J. Ivanausko 4-tame skyriuje - Paulius Vizgirda. A. Katališkytės 5-tame sk. - Rasa Sutkutė, Rūta Sidrytė ir didžiausią pažangą padaręs Povilas Šarauskas. R. Šoliūnaitės 6-tame sk. - Diana Buinevičiūtė ir Renata Vizgirdaitė. R. Paulienės 7-tame skyriuje - Delija Breimerytė, Audronė Povilaitytė ir Rimas Šarauskas. Mokytojos Birutės Navickienės pradžios mokyklos 8-tajį skyrių baigė 10 mokinių: Diana Aleksūnaitė, Indrė Ardytė, Gaillutė Biskytė, Rimantas Buinevičius, Tomas Jakštas, Aldona Navickaitė, Vilija Račiūnaitė, Paulius Sidrys, Linas Sunktas ir Vilija Sutkutė. Geriausi iš jų buvo Rimantas Buinevičius ir Tomas Jakštas. Visi baigė 8-tajį skyrių buvo apdovanoti lietuviškomis knygomis.

Jaunesniųjų specialioje klasėje (mokyt. R. Šmulkštienė) geriausi mokiniai buvo Kristina Valicenti ir Petras Keliuotis. Vyresniųjų specialioje klasėje (mokytojos Laima Braune ir Roma Bielskienė) geriausi Indra Keliuotytė, Vincent Willas, Judita Engelthaler ir Robert Sobut. Pradžios mokyklą specialioje klasėje baigė Jonas Montvilas.

Aukštesnėje liuanistinėje mokykloje mokytoja Martynas Nagys, Juozas Ardy, Rėda Ardienė, Zina Katališkienė ir Vytautas Kamantas. Geriausi mokiniai 9-tame skyriuje buvo Daina Kamantaitė, Dalia Pauliūtė ir Dana Sutkutė; 10-tame skyriuje - Rasa Kamantaitė ir Saulius Paulius; 11-tame skyriuje - Vilija Jakaitytė ir Audronė Šoliūnaitė. Aukštesniąją mokyklą baigė keturi abiturientai ir gavo atestatus. Tai Indrė Biskytė, Arvydas Povilaitis, Daina Sidrytė ir Linas Šoliūnas. Iš jų geriausi buvo D. Sidrytė ir A. Povilaitis. Visi buvo apdovanoti knygomis. Jų klasės auklėtoja Zina Katališkienė.

Mokykloje dar mokytojų dainų mokytoja Kristina Griniūtė, mokiusi jaunesniuosius (vyresnius mokė Rasa Šoliūnaitė), tautinių šokių mokytojos Eglė Paulikienė, Regina Grigaliūnaitė, Teresė Kybartienė ir mokytojas Linas Šoliūnas, tikybos mokytojas Algis Damijonaitis, knygyno vedėja Jadvyga Penčylėnė ir vicedirektorius Antanas Breimeris. Tikybą kelis mėnesius dėstė kapelionas kun. dr. F. Gureckas, Mokslo mokykloje vyko 32 šeštadienis. Specialiomis dovanomis buvo apdovanoti mokiniai, nepareidę nei vienos pamokos. Tokie pareigingi mokiniai buvo Linda Aleksūnaitė (6 sk.), Lilija Balčiauskaitė (3 sk.), Viktorija Cijūnėlytė (3 sk.), John Morabito (sp. kl.) ir Joseph Morabito (sp. kl.).

Knygyno vedėja Jadvyga Penčylėnė specialiai apdovanojo daugiausia knygų per metus

perskaičiusius mokinius. Tai buvo Teresė Kristopaitytė (perskaitė net 44 knygas), Audronė Reivytytė (38), Lilija Balčiauskaitė (36), Rita Mikšytė (30), Viktorija Cijūnėlytė (28) ir Laura Jakštaitė (27). Specialius padėkos diplomai buvo įteikti didiesiems šių metų mokyklos rėmėjams: Birutei ir Gediminui Biskiams, ir Reginali ir Romui Kristopaičiams. Mokytojos 3-jų metų darbo diplomą gavo Kristina Griniūtė.

Maironio liuanistinė mokyklą 1959 metais įsteigė ir eilę metų jai vadovavo Ona Abramaitienė. Vėliau mokyklos vedėja buvo Ona Šilėnienė, M. Rašimienė, vėl O. Abramaitienė, Kęstutis Biskis, Modesta Umbrasienė, Julija Cijūnėnienė ir per paskutinius tris metus mokyklos direktorius buvo Vytautas Kamantas. Mokyklos tėvų komitetai per praėjusius tris metus pirmininkavo Milda Povilaitytė. J. M.

STANDARD FEDERAL TAUPYMO BENDROVĖ DIDŽIUOJASI

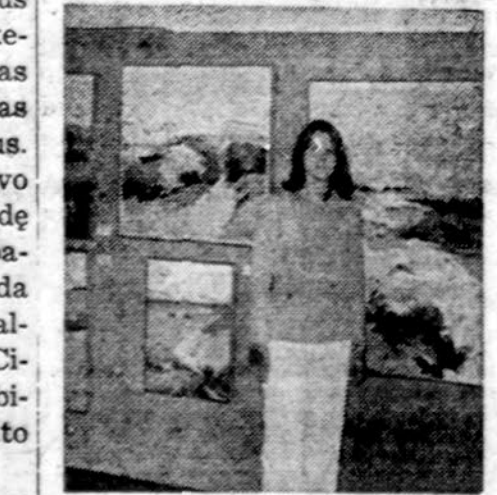
Justin Mackiewicz, Standard Federal taupymo bendrovės pirmininkas, žiaugiasi, kad santaujų aktyvi suma pakilo iki ketvirtos dalies bilijono dolerių per praeitą metų ketvirtį. Dabar ta suma yra pasiekusi 259,436,545.00 dol. Per tą patį laikotarpį taupytojai įdėjo daugiau kaip 36,000,00.00 dol. naujų pinigų į bendrovę. Taip pat bankas taupytojams išmokėjo daugiau kaip 5 ir pusę milijono dolerių procentų už santaupas per tą patį laiką.

Pats pirmininkas praneša, kad bendrovė ruošiasi atidaryti trečią skyrių prie Archer ir Austin gatvių, kad būtų patogiau taupytojams atlikti finansinius reikalus. Vyriausybė greitai praneš apie naujos vietos atidarymą.

SV. VARDO DR-JOS VEIKLOJ

Svč. M. Marijos Gimimo par. Sv. Vardo dr-jos nariai dalyvaavo bendroje komunikijoje birželio 11 d. per aštuntą val. šv. Mišias. Nors buvo labai karšta ir oras drėgnas apie šimtas narių ir jaunimas dalyvaavo pamaldose. Po Mišių pirm. Algis Barakauskas par. salėje paprašė dvasios vado kun. A. Puchenski sukabėti maldą. Vienbalsiai nutarta dėl karščių neskaityti protokolo, bet aptarti dr-jos pikniką, kuris bus par. aikštelėje ir svetainėje rugpjūčio 29 d. Šio pikniko vadovai yra kun. Antanas Puchenski ir pirm. Algis Barakauskas. Prašoma ir visuomenės dalyvauti piknike, nes bus įdomi programa vaikams, valgių ir gerimų pagal amžių.

Mūsų narys Juozas Banky serga ir yra šv. Kryžiaus ligoninėje. Nario Juozo Kachinskas laimingai 82 metų gimtadienio sukaktis buvo liepos 8 d. Veiklus narys Vincentas A. Luckus keliasi gyventi į Mountaine Home, Ark. Seminole, Fla. gyventantis Antanas Kamm (Kaminskas) dabar turi problemą su akimis. Jis buvęs šios dr-jos pirm. net tris kartus ir energingai vadovavo dr-jai. Jo žmona Donna irgi buvo labai susirgus. Abiem linkim geros sveikatos. Jonas A. Skelly

Dail. Ilona Peterienė prie savo kūrinių dailės parodoje Los Angeles, Calif., birželio 29 d. Nuotr. A. Gulbinskas

Juozas Prunskis